

Brüsszel, 2023.12.6.
COM(2023) 787 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendelet alkalmazásáról

Jelentés az európai polgári kezdeményezésről szóló

(EU) 2019/788 rendelet alkalmazásáról

1. BEVEZETÉS

2020. január 1-jén hatályba lépett az európai polgári kezdeményezésről szóló [\(EU\) 2019/788 rendelet](#) ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet). Erre az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendeletre olyan kiterjedt jogalkotási reformot követően került sor, amely orvosolta az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet ([211/2011/EU rendelet](#)) ⁽²⁾ alkalmazásának hiányosságait. A felülvizsgált szabályok célja, hogy az európai polgári kezdeményezést a szervezők és a támogatók számára hozzáférhetőbbé, kevésbé terhessé és könnyebben használhatóvá tegye, és megerősítse annak nyomon követését, ezáltal elősegítve a polgári kezdeményezésben mint a vita ösztönzését szolgáló eszközben rejlő lehetőségek maradéktalan kiaknázását ⁽³⁾.

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 25. cikke értelmében a Bizottságnak rendszeresen felül kell vizsgálnia az európai polgári kezdeményezés működését, és legkésőbb 2024. január 1-jéig, valamint azt követően négyévente jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet alkalmazásáról. Ez a jelentés értékeli az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet alkalmazását és az európai polgári kezdeményezési eszköz működését a 2020. január 1-jét követő időszakban. Nagy vonalakban ismerteti azokat az intézkedéseket, amelyeket a Bizottság meg kíván hozni az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet végrehajtásának és az európai polgári kezdeményezés működésének további javítása érdekében, figyelembe véve a felülvizsgálat megállapításait és az érdekelt felek véleményét. Ez a jelentés az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletek végrehajtásáról szóló, 2023. június 13-i európai parlamenti [állásfoglalásban](#) ⁽⁴⁾ foglalt különböző kérdésekkel is foglalkozik, és kiegészíti a Bizottságnak az Európai Parlament állásfoglalására adott válaszát ⁽⁵⁾.

A felülvizsgált szabályok hatékonyságának értékelése érdekében a Bizottság számos konzultációt folytatott e jelentés alátámasztására ⁽⁶⁾, például konzultációkat az európai polgári kezdeményezés szervezőivel (online felmérés és interjúk) ⁽⁷⁾, online felmérést az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet végrehajtásával kapcsolatos hatáskörrel rendelkező

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és Tanács [\(EU\) 2019/788 rendelete](#) (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről (HL L 130., 2019.5.17., 55. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [211/2011/EU rendelete](#) (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről (HL L 65., 2011.3.11., 1. o.).

⁽³⁾ Az (EU) 2019/788 rendelet (5) preambulumbekzdése.

⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_HU.html

⁽⁵⁾ <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=60031&j=0&l=en>

⁽⁶⁾ A különböző konzultációs tevékenységekről szóló jelentések közzétételére az európai polgári kezdeményezés felülvizsgálatáról szóló honlapon kerül sor: https://citizens-initiative.europa.eu/2023-eci-review_en

⁽⁷⁾ Az online felmérésre, amelyet további interjúk egészítettek ki, 34 válasz érkezett az európai polgári kezdeményezések képviselőitől.

tagállami hatóságok körében ⁽⁸⁾, egy polgárokat célzó online felmérést ⁽⁹⁾, valamint kilépési felmérést az európai polgári kezdeményezések olyan aláírói körében, akik a Bizottság központi online gyűjtési rendszerét használták ⁽¹⁰⁾. A felülvizsgálati folyamat során a Bizottság a 2020. január 1-je óta nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezésekre, valamint az olyan, az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezésekre összpontosított, amelyek 2020. január 1-jén még folyamatban voltak az európai polgári kezdeményezésre vonatkozó eljárás különböző szakaszaiban.

2. A JELENTÉSI IDŐSZAK ÁTTEKINTÉSE

Bár a felülvizsgált szabályok alkalmazása épp csak elkezdődött a Covid19-világjárvány kitörése idején, a világjárvány jelentősen megzavarta az akkoriban folyamatban lévő európai polgári kezdeményezéseket abban, hogy Unió-szerte végrehajtsák kampányaikat. Az 1. táblázat bemutatja, hogy a Covid19-világjárvány milyen negatív hatást gyakorolt az európai polgári kezdeményezésekre. 2020-ban, a felülvizsgált szabályok alkalmazásának kezdetén mindössze öt új európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételét kérték. A Bizottság által javasolt és a társjogalkotók által 2020. július 15-én elfogadott ideiglenes intézkedések ⁽¹¹⁾ korlátozták a világjárvány által az európai polgári kezdeményezésekre gyakorolt hatást. Az egészségügyi helyzet javulását követően már pozitív fejlemények is megfigyelhetők voltak: egyre több nyilvántartásba vételi kérelem érkezett, rekordszámú olyan európai polgári kezdeményezésre került sor, amely legalább 1 millió aláírást összegyűjtött, és ennek megfelelően a Bizottság rekordszámú választ adott az európai polgári kezdeményezésekre.

1. táblázat: Az európai polgári kezdeményezések áttekintése a jelentési időszakban

	2020	2021	2022	2023	2020–2023 ÖSSZESEN
Nyilvántartásba vételi kérelem	5	11	11	13	40
Nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés	5	11	10	11	37 ⁽¹²⁾
Elutasított európai polgári kezdeményezések ⁽¹³⁾		1			1

⁽⁸⁾ 25 tagállam adott választ a felmérésre.

⁽⁹⁾ 7 271 válasz érkezett.

⁽¹⁰⁾ 60 157 válasz érkezett. A kilépési felmérés olyan felmérés, amelyet a honlap látogatói akkor látnak, amikor a honlap elhagyására készülnek.

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2020/1042 rendelete](#) (2020. július 15.) a Covid19-világjárványra tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendeletben előírt gyűjtési, ellenőrzési és vizsgálati szakaszokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatos ideiglenes intézkedések megállapításáról (HL L 231., 2020.7.17., 7. o.).

⁽¹²⁾ Három kérelem jogi értékelés tárgyát képezi.

⁽¹³⁾ „EVE kezdeményezés a döntési jog bevezetésére”.

Visszavonva a Bizottság kezdeti értékelését követően				1	1
Érvényes és benyújtva	2		1	3	6
Az ellenőrzés sikeresen lezárult, de még nem nyújtották be a Bizottságnak					2 ⁽¹⁴⁾
Megválaszolt		2		4	6 ⁽¹⁵⁾

A jelentési időszakban a polgárok és a társadalom érezhették a korábbi sikeres európai polgári kezdeményezések pozitív hatásait. Az első sikeres európai polgári kezdeményezés („Right2Water”) eredményeképpen hozott intézkedésként az ivóvízről szóló felülvizsgált irányelv ⁽¹⁶⁾ – amelyet a tagállamoknak 2023. január 12-ig kellett átültetniük a nemzeti jogba – javítja a vízhez való hozzáférést, többek között a kiszolgáltatott helyzetben lévő és marginalizált csoportok számára. A sikeres „Tiltsák be a glifozátot!” európai polgári kezdeményezésre válaszul 2021. március 27-én hatályba lépett az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázatértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról szóló rendelet ⁽¹⁷⁾, amely automatikus hozzáférést biztosít a polgároknak az ágazat által a kockázatértékelési folyamat során benyújtott valamennyi tanulmányhoz és információhoz.

Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendeletet az európai polgári kezdeményezés működését támogató informatikai rendszerek alábbi új generációjának bevezetése kísérte: központi online gyűjtési rendszer, fájlcsereelő szolgáltatás ⁽¹⁸⁾, az európai polgári kezdeményezés átdolgozott fóruma, valamint az európai polgári kezdeményezések új nyilvántartása és nyilvános honlapja ⁽¹⁹⁾. A jelentési időszak során ezeket a rendszereket a felhasználókkal és az érdekelt felekkel konzultálva tovább tökéletesítették. A társjogalkotók által az európai polgári kezdeményezés reformjának részeként hozott döntésnek megfelelően fokozatosan megszűntek az egyedi online gyűjtési rendszerek, amelyek használatban voltak, amikor nem állt rendelkezésre teljes körű központi rendszer ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁴⁾ A „Szabjunk gátat a szélsőségeseknek!” (2020 előtt ellenőrizve) és a „Kohéziós politika” elnevezésű európai polgári kezdeményezés.

⁽¹⁵⁾ A „Fur Free Europe” európai polgári kezdeményezésre adott választ 2023. december 14-ig fogadják el.

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2020/2184 irányelve](#) (2020. december 16.) az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (átdolgozás) (HL L 435., 2020.12.23., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2019/1381 rendelete](#) (2019. június 20.) az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázatértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról (HL L 231., 2019.9.6., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ A fájlcsereelő szolgáltatás lehetővé teszi a támogató nyilatkozatok biztonságos továbbítását a nemzeti hatóságokhoz.

⁽¹⁹⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/hu>

⁽²⁰⁾ A gyakorlatban az európai polgári kezdeményezések egyetlen ilyen rendszert használnak, a civil társadalmi szervezetek által kínált OpenECI szoftvert. Az e rendszert használó utolsó európai polgári kezdeményezés gyűjtési időszaka 2023. július 19-én lezárult.

3. AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉSRŐL SZÓLÓ RENDELET ALKALMAZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

3.1. Az európai polgári kezdeményezés folyamata dióhéjban

Az európai polgári kezdeményezés folyamata több lépésből áll. Polgári kezdeményezés indításához létre kell hozni egy „szervezői csoportot”. Mielőtt a szervezők megkezdhetnék a támogató nyilatkozatok gyűjtését a polgárok körében, a javasolt kezdeményezést be kell nyújtani a Bizottságnak annak értékelése céljából, hogy teljesülnek-e a nyilvántartásba vétel feltételei. A regisztráció megerősítését követően a szervezőknek 6 hónapjuk van arra, hogy megkezdjék az aláírásgyűjtést. 12 hónapon belül 1 millió aláírást kell összegyűjteniük, és legalább 7 tagállamban el kell érniük az előírt küszöbértékeket. Az összegyűjtött aláírások nemzeti hatóságok általi ellenőrzését és a küszöbértékek teljesülésének megerősítését követően az európai polgári kezdeményezés szervezői vizsgálat és hivatalos válaszadás céljából benyújthatják kezdeményezésüket a Bizottságnak.

3.2. Az európai polgári kezdeményezések támogatásához való jog

Az európai polgári kezdeményezések támogatásának alsó korhatára

2020. január 1-je előtt az európai polgári kezdeményezések támogatási korhatára három tagállamban 18 év alatt volt, az európai parlamenti választásokra vonatkozó választójogi korhatárnak megfelelően (Ausztriában és Máltán 16 év, Görögországban pedig 17 év). A fiatal polgárok uniós demokratikus életben való részvételének fokozása érdekében az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a nemzeti jogszabályokkal összhangban 16 évre csökkentsék az európai polgári kezdeményezések támogatásának alsó korhatárát. E rendelkezés bevezetése óta az európai polgári kezdeményezésekre vonatkozó minimális támogatási korhatár három tagállamban – Észtországban (2020. január 1-jétől), Németországban (2023. január 1-jétől) és Belgiumban (2023. május 1-jétől) – 16 évre csökkent, ami azt jelenti, hogy jelenleg hat olyan tagállam van, ahol a minimális támogatási korhatár 18 év alatt van. Emellett Finnország jelezte, hogy a támogatás alsó korhatárát 16 évre tervezi csökkenteni, Írország pedig bejelentette, hogy tervbe vette a választójog alsó korhatára csökkentésének vizsgálatát. A 2. táblázat áttekintést nyújt az európai polgári kezdeményezések támogatásának alsó korhatáráról a 27 uniós tagállamban.

2. táblázat: Az európai polgári kezdeményezések támogatásának alsó korhatára – a jelenlegi helyzet (2023. június)

18 év	BG, CZ, DK, IE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, HU, NL, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE
17 év	EL
16 év	BE, DE, EE, MT, AT

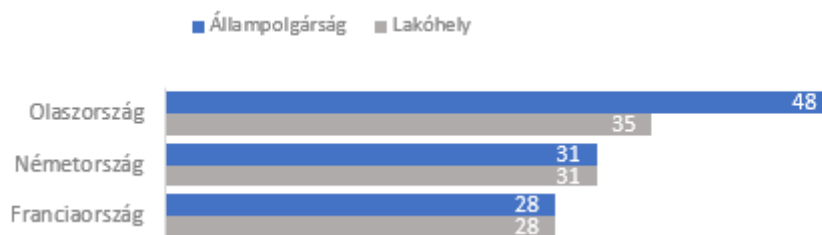
Visszajelzésében 15 tagállam arról számolt be, hogy jelenleg nem tervezi a támogatás alsó korhatárának 16 évre történő csökkentését, további három tagállamban (Lettország, Szlovénia és Szlovákia) pedig még nem született döntés.

Az európai polgári kezdeményezések megkérdezett szervezőinek 75 %-a ⁽²¹⁾ úgy vélte, hogy az európai polgári kezdeményezések sikere szempontjából fontos, hogy valamennyi tagállamban 16 évre csökkentsék a támogatás alsó korhatárát. Az online felmérésben részt vevő polgárok véleménye azonban megoszlott ebben a kérdésben: 52 %-uk támogatta a támogatás alsó korhatárának 16 évre történő csökkentését, 46 %-uk viszont úgy vélte, hogy 18 év a megfelelő alsó támogatási korhatár.

Szervezői csoport

Az európai polgári kezdeményezések indításának feltétele egy legalább hét olyan uniós polgárból álló **szervezői csoport** létrehozása, aki i. más-más uniós tagállamban rendelkezik lakóhellyel, és ii. eléri az európai parlamenti választásokon való szavazásra vonatkozó korhatárt.

1. ábra: A szervezők megoszlása állampolgárság és lakóhely szerint (az első három tagállam) ⁽²²⁾

A korcsoportok szerinti megoszlás (lásd a melléklet 5. ábráját) a különböző korcsoportok egyensúlyáról tanúskodik, és a fiatalok megfelelően képviseltetik magukat (21 % 30 év alatti és 50 % 40 év feletti).

Az európai polgári kezdeményezésről szóló új rendelet lehetővé teszi egy európai polgári kezdeményezés kezelésére szolgáló **jogi személy** létrehozását is, azonban csak két szervező számolt be arról, hogy létrehozott ilyen, és összességében hasznosnak találta azt. Azok, akik nem éltek ezzel a lehetőséggel, indoklásként említették az adminisztratív terheket, a kapcsolódó költségeket és az ilyen jogi személyek létrehozásával kapcsolatos eljárási késedelmeket.

3.3. Nyilvántartásba vételi szakasz

A felülvizsgált szabályok alkalmazásának kezdete óta a Bizottsághoz **40** kérelem érkezett valamely európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételére. A jelentési időszakban a Bizottság **37** európai polgári kezdeményezést vett nyilvántartásba az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 6. cikkének (3) bekezdésével összhangban, többek között a

⁽²¹⁾ A felmérésben részt vevő 16 válaszadó közül 12.

⁽²²⁾ A teljes listát a melléklet 4. ábrája mutatja.

kétlépcsős eljárásnak⁽²³⁾ köszönhetően, amely lehetővé teszi a szervezők számára, hogy felülvizsgálják azokat a kezdeményezéseket, amelyeket egyébként nem lehet nyilvántartásba venni, mivel (részben) kívül esnek a Bizottság hatáskörén. Ez az eljárás hasznosnak bizonyult, és lehetővé tette 8 európai polgári kezdeményezés teljes körű nyilvántartásba vételét. Végül csak 1 nyilvántartásba vételi kérelem elutasítására került sor. Egy másik kérelmet a szervezők az első bizottsági értékelést követően visszavontak.

Ahhoz, hogy a nyilvántartásba vételi eljárás zökkenőmentesen, az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletben meghatározott szoros határidőkön belül lefolytatható legyen, a szervezőknek a nyilvántartásba vételi kérelmük részeként átfogó bizonyítékot kell benyújtaniuk az adminisztratív követelmények teljesítésére vonatkozóan.

Az új nyilvántartásba vételi szabályok hatálya alá tartozó megkérdezett szervezők 83 %-a⁽²⁴⁾ számolt be arról, hogy az európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételi eljárása összességében hatékony és egyértelmű volt. Csak egy válaszadó találta úgy, hogy az eljárást nagyon nehéz követni. A válaszadók többsége⁽²⁵⁾ úgy vélte, hogy az európai polgári kezdeményezések nyilvántartásba vételére vonatkozó követelmények egyértelműek, a szervezői fiókon keresztül történő benyújtás technikai folyamata pedig egyszerű. A válaszadók többsége meglehetősen könnyűnek találta a nyilvántartásba vétel feltételeinek teljesítését, de közülük ketten (17 %) úgy vélték, hogy a feltételek viszonylag nehezen teljesíthetők – a lakóhelyhez kapcsolódó adminisztratív ellenőrzésekre vonatkozó követelmények, valamint annak szükségszerű biztosítása miatt, hogy az európai polgári kezdeményezés egyetlen része se essen nyilvánvalóan a Bizottság hatáskörén kívül. A szervezők által jelentett, a nyilvántartásba vételi szakaszban tapasztalt legnagyobb kihívás az erőforrásokhoz – az időhöz és a finanszírozáshoz – kapcsolódik.

A kétlépcsős nyilvántartásba vételi eljárásban részt vevő megkérdezett szervezők egyértelműnek találták a Bizottság által a kezdeti értékelésben megadott információkat. Használták az európai polgári kezdeményezés fóruma által nyújtott iránymutatást, amelyet legtöbbjük elengedhetetlennek talált az európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételének biztosításához. Csak a nyilvántartásba vétel tekintetében elutasított európai polgári kezdeményezés képviselője számolt be arról, hogy az elutasítás indokai nem teljesen egyértelműek⁽²⁶⁾.

⁽²³⁾ Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 6. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy amennyiben valamely európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételének feltételei teljesülnek, kivéve azt a követelményt, hogy „a kezdeményezés egyetlen része sem esik nyilvánvalóan a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő” (a 6. cikk (3) bekezdése első albekezdésének c) pontja), a Bizottságnak tájékoztatnia kell a szervezőket erről az értékelésről. A szervezők a kezdeményezést módosíthatják a Bizottság értékelésének figyelembevétele érdekében, fenntarthatják vagy visszavonhatják. A szervezőknek tájékoztatniuk kell a Bizottságot a döntésükről, és adott esetben módosításokat kell benyújtaniuk az eredeti kezdeményezéshez.

⁽²⁴⁾ A 2020. január 1-je után nyilvántartásba vett kezdeményezésekre vonatkozóan 12 válaszból 10.

⁽²⁵⁾ A 2020. január 1-je után nyilvántartásba vett kezdeményezésekre vonatkozóan 12 válaszból 10.

⁽²⁶⁾ Az európai polgári kezdeményezés fóruma a nyilvántartásba vételi szakaszban jogi tanácsadással támogathatja a szervezőket, különös tekintettel a Bizottság jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörére. Az egyetlen elutasított európai polgári kezdeményezés esetében a szervezők annak ellenére nem vették igénybe az európai polgári kezdeményezés fórumának szolgáltatásait, hogy erre ösztönözték őket.

3.4. Gyűjtési szakasz

2020. január 1-jén 16, az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés volt még a gyűjtési szakaszban. A jelentési időszakban további 33, az európai polgári kezdeményezésről szóló felülvizsgált rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés lépett a gyűjtési szakaszba. A 3. táblázat áttekintést nyújt a gyűjtési szakaszban lévő európai polgári kezdeményezésekről.

A jelentési időszakban rekordszámú, **öt európai polgári kezdeményezés** gyűjtött több mint 1 millió támogató nyilatkozatot, és ezek közül hármat az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alapján vettek nyilvántartásba. Az öt sikeres kezdeményezés közül három kihasználta a Covid19 miatt hozott ideiglenes intézkedések előnyeit. Emellett számos olyan európai polgári kezdeményezés, amely nem érte el az 1 millió támogató nyilatkozatban meghatározott küszöbértéket, jelentős számú támogató nyilatkozatot gyűjtött, ezáltal Unió-szerte vagy egyes tagállamokban ismertté vált és vitát váltott ki ⁽²⁷⁾. Ugyanakkor 13 európai polgári kezdeményezés kevés (10 000 alatti) aláírást gyűjtött össze. Ez több olyan oknak tulajdonítható, amelyek egymást erősítik, mint például a téma nyilvános vonzereje és jellege, a gyűjtési kampány előkészítésének és irányításának szintje, valamint az, hogy az európai polgári kezdeményezések szervezői mennyire kitartóak és elkötelezettek hosszabb távon. Néhány szervező megemlítette, hogy azok az európai polgári kezdeményezések, amelyeket nem támogatnak nem kormányzati szervezetek, vállalkozások vagy egyéb szervezetek, nehezen tudnak jelentős számú aláírást gyűjteni.

3. táblázat: A gyűjtési szakaszban lévő európai polgári kezdeményezések áttekintése ⁽²⁸⁾ (2023. november)

Olyan európai polgári kezdeményezések, amelyek 2020. január 1-je óta több mint 1 millió érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze	5
Visszavont vagy elégtelen támogatással lezárult európai polgári kezdeményezések, az összegyűjtött támogató nyilatkozatok száma szerint csoportosítva	29
- <i>Legalább 1 millió aláírás</i>	1 ⁽²⁹⁾
- <i>500 000–999 999 aláírás</i>	1

⁽²⁷⁾ A „Vessünk véget az állatok levágásának!” elnevezésű európai polgári kezdeményezés több mint 850 000 támogató nyilatkozatot gyűjtött össze. Négy másik európai polgári kezdeményezés („A feltétel nélküli alapjövdelem bevezetése az EU egészében”, a „Tiltsák be a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos reklámokat és szponzori tevékenységeket!”, „A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal” és a „Jog a gyógykezeléshez”) 250 000 és 300 000 közötti támogató nyilatkozatot gyűjtött össze.

⁽²⁸⁾ Az európai polgári kezdeményezések szervezői által bejelentett vagy nyilvánosan hozzáférhető információk alapján; nem minden, az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés számolt be az összegyűjtött támogató nyilatkozatok számáról, mivel ez nem volt jogi követelmény.

⁽²⁹⁾ Az „Eat ORIGINAL!” elnevezésű európai polgári kezdeményezés esetében a támogató nyilatkozatok tagállami ellenőrzése szerint nem teljesültek a küszöbértékek.

- 250 000–499 999 aláírás	4
- 100 000–249 999 aláírás	1
- 50 000–99 999 aláírás	5
- 10 000–49 999 aláírás	4
- 5 000–9 999 aláírás	4
- 5 000 aláírás alatt	9
Gyűjtés folyamatban	10
A gyűjtés előtt álló európai polgári kezdeményezések	4

2020 óta összesen több mint 9 millió támogató nyilatkozat összegyűjtésére került sor. Ezen aláírások több mint 90 %-át online, a fennmaradó részt pedig papíron gyűjtötték össze.

A megkérdezett szervezők arról számoltak be, hogy többnyire elégedettek az aláírásgyűjtési szakaszban rendelkezésre álló eljárások és eszközök hatékonyságával. Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezéseket képviselő válaszadók többsége a nyilvántartásba vételt követő 6 hónapot ⁽³⁰⁾ hasznosnak tartotta az aláírásgyűjtés előkészítésére.

A felmérés válaszadói szerint a következők segítették őket az aláírásgyűjtésben: a nem kormányzati szervezetek támogatása, nagy aláírásgyűjtő platformok (például Avaaz, WeMove és Campact) használata, influenszerek bevonása, valamint a különböző nemzeti és uniós médiumokban való láthatóság növelése.

A felmérésben részt vevő szervezők leggyakrabban a következőket említették a gyűjtési szakaszban tapasztalt kihívásként: a polgárok vonakodtak megadni a szükséges személyes adatokat, a polgárok nem ismerték az európai polgári kezdeményezést, időt kell szakítani az európai polgári kezdeményezésre, fel kell kelteni a média érdeklődését, illetve legalább hét tagállamban kell partnereket találni az európai polgári kezdeményezés népszerűsítéséhez.

3.4.1. Online gyűjtési rendszerek

A 2020. január 1. és 2022. december 31. között nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezések szervezői az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet 11. cikkével összhangban választhattak, hogy a központi online gyűjtési rendszert használják-e vagy más online gyűjtési rendszert. Bár továbbra is biztosított volt a választás lehetősége, **20**

⁽³⁰⁾ Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 8. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a szervezők számára, hogy megválasszák a gyűjtési időszak kezdő időpontját. A kezdő időpont nem lehet későbbi, mint az európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételének időpontjától számított 6 hónap.

európai polgári kezdeményezés a központi online gyűjtési rendszert, 6 pedig a civil társadalmi szervezetek által kínált OpenECI szoftvert választotta.

Az ebben az időszakban több mint 1 millió támogató nyilatkozatot gyűjtő 5 európai polgári kezdeményezés közül 3 a központi online gyűjtési rendszert⁽³¹⁾, 2 pedig az OpenECI rendszert⁽³²⁾ használta.

A megkérdezett szervezők többsége⁽³³⁾ arról számolt be, hogy összességében elégedett azzal a rendszerrel, amelynek használatát választotta, bár néhányan⁽³⁴⁾ kevésbé voltak elégedettek.

3.4.2. Központi online gyűjtési rendszer

Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet 10. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottság kifejlesztette a központi online gyűjtési rendszert, amely 2020. január 1-jén kezdte meg működését. Ez az új, teljes körű rendszer váltotta fel a Bizottság által 2020 előtt biztosított megoldást, amely egy szoftverből és a Bizottság szerverein történő biztonságos adattárolásra vonatkozó tárhely-megállapodásból állt. Az új rendszert, amely **az EU valamennyi nyelvén rendelkezésre áll**, az európai polgári kezdeményezések szervezői **ingyenesen** használják. Ez egy olyan könnyen használható, kulcsrakész rendszer, amelyben a személyes adatokat a gyűjtést és tárolást követően titkosítják – az európai polgári kezdeményezés szervezőinek csupán tájékoztatniuk kell a Bizottságot 10 munkanappal a gyűjtés megkezdése előtt (10. cikk (3) bekezdés), és megállapodást kell aláírniuk a Bizottsággal a közös adatvédelmi felelősségről⁽³⁵⁾. **Nincs szükség további jóváhagyásokra**, mivel a rendszer már minden technikai és biztonsági követelménynek megfelel. A 18. cikk (2) bekezdésének megfelelően az európai polgári kezdeményezések szervezői a rendszert a **támogatók e-mail-címének** összegyűjtésére is használhatják, és így folyamatosan tájékoztathatják a hálózatukat az európai polgári kezdeményezésük előrehaladásáról. A rendszer teljes mértékben hozzáférhető a fogyatékossgal élő személyek számára (a 2. cikk (2) bekezdésével és a 10. cikk (1) bekezdésével összhangban).

Az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet értelmében teljes mértékben az európai polgári kezdeményezések szervezői voltak felelősek azért, hogy a támogató nyilatkozatokat ellenőrzés céljából átadják a tagállamoknak. Az európai polgári kezdeményezésről szóló felülvizsgált rendelet értelmében a polgárok személyes adatainak az európai polgári kezdeményezés teljes ciklusa alatti (a gyűjtéstől a tagállamok felé történő továbbításig biztosított) biztonsága érdekében a Bizottság **fájlcsereelő szolgáltatást** dolgozott

⁽³¹⁾ A „Kohéziós politika”, a „Stop Finning” („A cápauszony-leválasztás megállítása”) és a „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket!” elnevezésű európai polgári kezdeményezés.

⁽³²⁾ A „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!” és a „Fur Free Europe” („Szőrmementes Európa”) európai polgári kezdeményezés.

⁽³³⁾ A központi online gyűjtési rendszert használó 6 válaszadó közül 4, az egyedi online gyűjtési rendszert használó 7 válaszadó közül pedig 4.

⁽³⁴⁾ A központi online gyűjtési rendszert használó 6 válaszadó közül 2, az egyedi online gyűjtési rendszert használó 7 válaszadó közül pedig 3.

⁽³⁵⁾ A közös adatkezelői megállapodás értelmében a Bizottság felel a központi online gyűjtési rendszerben online gyűjtött személyes adatokért, az európai polgári kezdeményezések szervezői pedig csak a papíron gyűjtött személyes adatok védelméért felelősek.

ki, amely a végpontok közötti titkosítás révén lehetővé teszi a központi online gyűjtési rendszerben online gyűjtött támogató nyilatkozatok biztonságos továbbítását a tagállami hatóságokhoz ellenőrzés céljából. Ez az alkalmazás a szkennelt, papíralapú nyilatkozatok továbbítására is használható. Bár a felülvizsgált szabályok ezt nem írják elő, a Bizottság és a tagállamok egyetértettek abban, hogy ezt az eszközt a régi szabályok szerint nyilvántartásba vett vagy egyedi rendszereket használó európai polgári kezdeményezések is használhatják ⁽³⁶⁾. A Bizottság átfogó iránymutatást készített és széles körű tesztelést szervezett a tagállamok részvételével a fájlcsere-lő szolgáltatás használatáról, valamint a magán- és nyilvános kulcsok kapcsolódó kezeléséről. Emellett találkozót szervezett a szervezőkkel, hogy segítséget nyújtson a nem a központi online gyűjtési rendszerben gyűjtött támogató nyilatkozatok titkosításában és feltöltésében.

A **gyűjtési rendszer magas szintű biztonsága** gondoskodik arról, hogy a polgárok személyes adatait biztonságosan titkosítsák és kezeljék attól a pillanattól kezdve, hogy bekerülnek a gyűjtési rendszerbe, addig, amíg ellenőrzés céljából eljutnak a tagállami hatóságokhoz. A Bizottság tájékoztatást és képzést nyújt a központi online gyűjtési rendszer használatáról (webináriumok, online útmutatók és videók). Emellett az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 10. cikkének (5) bekezdésével összhangban a Bizottság rendszeresen konzultál a felhasználókkal és az érdekelt felekkel a rendszer továbbfejlesztéséről.

A központi online gyűjtési rendszerben 2020 óta bevezetett főbb fejlesztések közé tartoznak az alábbiak:

- **Biztonság** – a rendszer az adatkezelés valamennyi szakaszában biztosítja a személyes adatok végponttól végpontig terjedő titkosítását; összességében rendszeresen korszerűsíti a biztonsági elemeket az Európai Bizottság kommunikációs és információs rendszereinek biztonságáról szóló [\(EU, Euratom\) 2017/46 bizottsági határozat](#) ⁽³⁷⁾ alapján kidolgozott szabályokkal, szabványokkal és iránymutatásokkal összhangban.
- Javult a polgároktól gyűjtött adatok minősége, **miután szabályokat vezettek be a személyazonosító okmányok formátumára és „ellenőrző összegére” vonatkozóan** azon 18 tagállam esetében, amely a támogatási úrlapon kötelezővé teszi a személyazonosító szám feltüntetését, csökkentve ezáltal a támogató nyilatkozatok elutasításának kockázatát, illetve elősegítve a tagállamok általi ellenőrzés folyamatát.
- **eID-integrációk** – a felülvizsgált szabályok bevezetése óta a nemzeti elektronikus azonosító rendszereket 16 tagállam esetében integrálták a központi online gyűjtési rendszerbe, lehetővé téve a polgárok számára a személyes adataik manuális bevitel nélküli aláírást. Ez a lehetőség az egyedi online gyűjtési rendszerek tekintetében nem áll rendelkezésre.
- **A használhatóság javítása** az érdekelt felekkel folytatott konzultációt, valamint egy használhatósági és hozzáférhetőségi tanulmányt követően; különösen a központi online

⁽³⁶⁾ Az eszközt az alábbi két, az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezéshez használták: „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!” és „End the Cage Age”.

⁽³⁷⁾ HL L 6., 2017.1.11., 40. o.

gyűjtési rendszer mobil verzióját fejlesztették tovább, megkönnyítve a polgárok számára a mobil eszközükön történő aláírást.

- **Az aláírási oldal testreszabása** – a szervezők eldönthetik, hogy milyen információkat szeretnének megjeleníteni az aláírási oldalon (saját logójuk, az online gyűjtött támogató nyilatkozatok számára vonatkozó valós idejű adatok, a tagállamonként elért küszöbértéket feltüntető térkép, a tagállamonkénti előrehaladás és a közelmúltbeli támogatók – tagállam és dátum).
- **Adatvédelmi megfelelés** – egy erre a célra létrehozott adatkezelői modul lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy eleget tegyen az uniós intézmények által kezelt személyes adatok védelméről szóló [\(EU\) 2018/1725 rendelet](#) ⁽³⁸⁾ szerinti adatkezelői kötelezettségeinek, és gyorsan reagáljon az érintettek kérelmeire.
- **Webelemzés a szervezők számára** (a kezdeményezés honlapjára irányuló forgalomra vonatkozó adatok) és egyéb releváns **statisztikák** kezdeményezésenként, lehetővé téve a szervezők számára a kampányaik teljesítményének értékelését.

A központi online gyűjtési rendszert használó polgárok a jelentések szerint rendkívül elégedettek voltak a rendszerrel: a kilépési felmérés válaszadóinak több mint 93 %-a nyilatkozott úgy, hogy könnyű vagy nagyon könnyű volt egy ezt használó európai polgári kezdeményezést támogatni, a válaszadók nagy többsége nagyra értékelte, hogy egyértelműek voltak azok az információk, amelyek ismertették, hogyan kell aláírni egy, a rendszert használó európai polgári kezdeményezést, és a válaszadók többsége bízott a rendszeren keresztül szolgáltatott személyes adatok biztonságában. A kilépési felmérésben részt vevő felhasználók mintegy 8 %-a számolt be releváns fogyatékoságról, és általában véve rendkívül elégedettek voltak (átlagosan 10-ből 8 pont).

3.4.3. Az eID használata (Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 10. cikkének (4) bekezdése)

A központi online gyűjtési rendszer egyik fő jellemzője, hogy a polgárok által nemzeti szinten már ismert nemzeti elektronikus azonosítási eszközök integrálhatók a rendszerbe, és ezáltal csökken a személyes adatok kódolása során felmerülő hibák kockázata. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy polgáraik a [910/2014/EU rendelet](#) (eIDAS-rendelet) ⁽³⁹⁾ értelmében bejelentett elektronikus azonosító eszközökkel vagy elektronikus aláírással online támogathassák az európai polgári kezdeményezéseket.

A nemzeti elektronikus azonosító rendszerek központi online gyűjtési rendszerbe történő integrálása 16 tagállam esetében már befejeződött. További 5 tagállamban (BG, DK, FR, PL és

⁽³⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [910/2014/EU rendelete](#) (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o.).

SI) folyamatban van a nemzeti elektronikus azonosító rendszer elérhetővé tétele az eIDAS-rendelet alapján, ami az első lépés a Bizottság online gyűjtési rendszerével való integráció felé.

4. táblázat: Az eID központi online gyűjtési rendszerbe történő integrálásának jelenlegi állása (2023. november)

Az eID lehetővé tétele	BE, CZ, DE, EE, ES, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SK, SE
Folyamatban	BG, DK, FR, PL, SI
Nem teszi lehetővé az eID-et	IE, EL, CY, HU, RO, FI

A rájuk vonatkozó felmérésekben mind az európai polgári kezdeményezések szervezői, mind a polgárok arról számoltak be, hogy fontosnak tartják az elektronikus azonosításra szolgáló új megoldások, például az eID és az elektronikus aláírás használatának lehetővé tételét az európai polgári kezdeményezések támogatására.

Az eID révén gyűjtött aláírások aránya még mindig alacsony (2020 óta a központi online gyűjtési rendszerben gyűjtött összes aláírás 2 %-a), de nő (2023-ban 5 %), mivel több tagállam bocsátotta polgárai rendelkezésére ezeket az eszközöket. Az európai digitális személyiadattárcák⁽⁴⁰⁾ javasolt bevezetésének célja, hogy felgyorsítsa az ilyen technológiák bevezetését valamennyi tagállamban, és ezáltal megkönnyítse a polgárok polgári és közösségi szerepvállalását. Az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó szakértői csoport keretében a Bizottság arra is felkéri a tagállamokat, hogy rendszeresen számoljanak be az elektronikus azonosítás bevezetése terén az országukban elért előrehaladásról.

3.4.4. Az egyedi online gyűjtési rendszerek hitelesítése

A német hatóság hitelesítette⁽⁴¹⁾ azon hat európai polgári kezdeményezés egyedi online gyűjtési rendszerét, amelyet 2020. január 1-je után vettek nyilvántartásba, és amely ilyen rendszereket használ. A német hatóság a visszajelzésében azt az álláspontot képviselte, hogy az ilyen rendszerek tanúsítására vonatkozó egy hónapos határidő túl rövid. Hangsúlyozta továbbá, hogy a központi online gyűjtési rendszerhez képest az egyedi gyűjtési rendszerek tanúsítása aránytalanul nagy erőfeszítést igényel valamennyi tagállamtól, mivel mindegyiknek le kell folytatnia az eljárásokat, és be kell fektetnie a tanúsítás határidőn belüli elvégzéséhez szükséges erőforrásokat. Visszajelzésében Németország újra kifejtette, hogy támogatja az ilyen rendszerek 2022. december 31-ig történő fokozatos kivezetését az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 11. cikkének (7) bekezdésével összhangban.

⁽⁴⁰⁾ [Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a 910/2014/EU rendeletnek az európai digitális személyazonosság keretének létrehozása tekintetében történő módosításáról](#), COM(2021) 281 final.

⁽⁴¹⁾ [BSI - Erteilte Bescheinigungen über die Übereinstimmung individueller Online-Sammelsysteme mit der Verordnung \(EU\) 2019/788 \(bund.de\)](#).

Az európai polgári kezdeményezések online felmérésben részt vevő szervezői úgy vélték, hogy viszonylag nehéz volt megfelelni az egyedi online gyűjtési rendszerük tanúsítására, illetve a rendszer nemzeti hatóságok általi tanúsítására vonatkozó technikai előírásoknak.

3.4.5. A szervezők számára az egyedi online gyűjtési rendszerek használatára vonatkozóan biztosított lehetőség esetleges újbóli bevezetésére vonatkozó értékelés

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletek végrehajtásáról szóló állásfoglalásában ⁽⁴²⁾ az Európai Parlament felkérte a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak eshetőségét, hogy újra bevezeti a szervezők számára az egyedi online gyűjtési rendszerek használatának lehetőségét. E lehetőség értékeléséhez a Bizottság három területet vizsgált meg.

i. Az egyedi online gyűjtési rendszerek használata

Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet elfogadásához vezető tárgyalások során a társjogalkotók úgy határoztak, hogy 2022 végéig fokozatosan megszüntetik az egyedi online gyűjtési rendszerek használatát. A 2020 januárja és 2022 decembere közötti időszakban (amikor még volt lehetőség a választásra) a 26 nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezésből 6 (23 %) az OpenECI rendszer használata mellett döntött. Az utolsó évben, amikor még volt lehetőség választani (2022), a 10 nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés közül csak 2 választotta az egyedi online gyűjtési rendszer használatát. Ezek az adatok egyértelműen arra utalnak, hogy **viszonylag korlátozott az igény a központi rendszer helyetti alternatív rendszer iránt**. Az ilyen rendszerek használata emellett számos kihívást és adminisztratív terhet jelent mind a tagállamok ⁽⁴³⁾, mind az európai polgári kezdeményezések szervezői számára.

ii. Az európai polgári kezdeményezések szervezőire nehezedő teher

Az egyedi online gyűjtési rendszer használata többletköltségekkel jár az európai polgári kezdeményezés szervezői számára a rendszer fejlesztése, kezelése és tanúsítása tekintetében ⁽⁴⁴⁾ a központi online gyűjtési rendszerhez képest, amely ingyenes, kulcsrakész megoldás. Az európai polgári kezdeményezés szervezői egyben az egyedi online gyűjtési rendszereken keresztül gyűjtött személyes adatok egyedüli adatkezelői. A központi online gyűjtési rendszer esetében ez a felelősség szinte teljes egészében a rendszer irányításával megbízott Bizottságra hárul.

Az egyedi online gyűjtési rendszerek újbóli bevezetése **további terheket róna az európai polgári kezdeményezések szervezőire a vonatkozó technikai előírásoknak való megfelelés**

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament 2023. június 13-i állásfoglalása az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletek végrehajtásáról (2022/2206(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_HU.html

⁽⁴³⁾ Lásd a 3.4.4. szakaszt is.

⁽⁴⁴⁾ Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 11. cikkében meghatározott igazolási eljárás célja annak biztosítása, hogy az egyedi online gyűjtési rendszerek megfeleljenek a 2019. október 22-i (EU) 2019/1799 bizottsági végrehajtási rendeletben (HL L 274., 2019.10.28., 3. o.) meghatározott technikai előírásoknak.

biztosítása érdekében, mivel ezeket a rendszereket rendszeresen ellenőrizni kellene annak biztosítása céljából, hogy a gyűjtési időszak során folyamatosan megfeleljenek az előírásoknak.

A Bizottság megvizsgálta azokat a konkrét igényeket, amelyeket az európai polgári kezdeményezések szervezői említenek az alternatív rendszerek melletti döntés szempontjából. A leggyakrabban említett ok az, hogy az adott rendszer beépíthető harmadik felek honlapjaiba, lehetővé téve ezáltal az aláírások különböző belépési pontokon keresztül történő gyűjtését. A Bizottság ezért megbízást adott egy külső informatikai kutatócsoport által készített tanulmány⁽⁴⁵⁾ elkészítésére egyrészt annak vizsgálata céljából, hogy léteznek-e olyan beágyazható megoldások a központi online gyűjtési rendszer esetében, amelyeket a Bizottság felkínálhat az európai polgári kezdeményezés szervezői számára, és amelyek az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelettel összhangban biztosítják a biztonságot és a személyes adatok védelmét, másrészt az ilyen megoldások működési és költségvetési hatásaira vonatkozó becslések érdekében. A tanulmány kimutatta, hogy a támogató nyilatkozatok ismeretlen harmadik felek több honlapján történő decentralizált gyűjtése jelentős biztonsági és adatvédelmi kockázatokkal jár. Azokban az esetekben, amikor az európai polgári kezdeményezés szervezői arról számoltak be, hogy az egyedi online gyűjtési rendszert több honlapba beágyazták, az igazoló hatóságok jelezték, hogy nem értesítették őket az igazolt rendszer ilyen alapvető módosításairól. Ez az értesítés lehetővé tenné számukra annak értékelését, hogy az említett változtatások (továbbra is) megfelelnek-e az [\(EU\) 2019/1799 bizottsági végrehajtási rendeletben](#)⁽⁴⁶⁾ meghatározott technikai előírásoknak, beleértve a biztonsági és adatvédelmi követelményeket.

Tekintettel a külső szakértők megállapításaira, az egyedi online gyűjtési rendszerek újbóli bevezetése szükségessé tenné, hogy az igazolás kiterjedjen a „beágyazott” honlapokra, amihez rendszeres ellenőrzési mechanizmusnak kellene társulnia annak ellenőrzésére, hogy az adott kampányoldalak a gyűjtési időszak során mindvégig megfelelnek-e az előírásoknak. Ez további költségekkel és teherrel járna az európai polgári kezdeményezés szervezői számára⁽⁴⁷⁾.

iii. A tagállamok számára jelentett teher

Az egyedi online gyűjtési rendszereket azon tagállam illetékes hatóságainak kell igazolniuk, ahol az adatokat tárolják. A legutóbbi reform részeként a Bizottság javaslata továbbra is biztosította azt a lehetőséget, hogy az európai polgári kezdeményezések szervezői egyedi online

⁽⁴⁵⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-11/Study%20on%20Technical%20Solutions%20for%20Organisers%20of%20European%20Citizens%20Initiatives.pdf>

⁽⁴⁶⁾ A [Bizottság \(EU\) 2019/1799 végrehajtási rendelete](#) (2019. október 22.) az egyedi online gyűjtési rendszerekre vonatkozó technikai előírásoknak az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő megállapításáról (HL L 274., 2019.10.28., 3. o.).

⁽⁴⁷⁾ Az európai polgári kezdeményezés szervezőinek végrehajtási és fenntartási költségei a külső szakértők jelentésében szereplő beágyazható megoldás jellegétől függően változnak. Ha az európai polgári kezdeményezés szervezőinek külső szakértőket kell bevonniuk, a legegyszerűbb megoldás esetében a kezdeti egyszeri végrehajtás átlagosan 9 650 EUR-ba kerülne, majd évente további 6 500 EUR karbantartási költséggel járna. Ezek a költségek a rendszer három kampányoldalba való beágyazásán alapulnak (a külső tanulmány szerint a jelentős biztonsági és adatvédelmi kockázatokra való tekintettel ez a maximálisan ajánlott szám). A karbantartási költségek várhatóan lineárisan emelkednének, ha a megoldást több mint három honlapba ágyaznák be. Ezek az adatok nem tartalmazzák sem a Bizottság által fedezendő fejlesztési és karbantartási költségeket, sem a tagállamok által a gyűjtési időszakban végzett igazolás és ellenőrzés költségeit.

gyűjtési rendszereket használjanak. A társjogalkotók azonban a jogalkotási tárgyalások során eltávolították ezt a rendelkezést a javaslatból. Ennek eredményeként fokozatosan megszűntek az egyedi online gyűjtési rendszerek, és azokat csak a 2023. január 1-je előtt nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezések használhatták. **E rendszerek újbóli bevezetése újra bevezetné a tagállamok igazolási kötelezettségét.** A fent említett külső tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy az aláírások decentralizált gyűjtésével kapcsolatos biztonsági és adatvédelmi kockázatok ellenőrzésének leghatékonyabb módja egy új igazolási/ellenőrzési mechanizmus létrehozása lenne az (EU) 2019/1799 bizottsági végrehajtási rendeletben az említett egyedi rendszerekre vonatkozóan korábban előírtakhoz hasonló (de szigorúbb) technikai követelményekkel együtt. Emellett a tanulmány becslései szerint az ellenőrzés összetettsége és költségei túlzott terhet róhatnának a nemzeti hatóságokra ⁽⁴⁸⁾.

Tekintettel az egyedi online gyűjtési rendszerek visszaállítása által a tagállamokra gyakorolt hatásra, a Bizottság konzultált az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó szakértői csoportban képviselt nemzeti hatóságokkal. Visszajelzéseik azt mutatják, hogy a tagállamok álláspontja az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendeletről folytatott jogalkotási tárgyalások óta nem változott. Az uralkodó nézet az volt, hogy a központi online gyűjtési rendszer pozitív fejlemény, mivel biztosítja az adatok biztonságát és biztonságos továbbítását, illetve gyorsabb ellenőrzési folyamatot tesz lehetővé. Ezt a rendszert tovább lehetne fejleszteni, hogy megfeleljen a jövőben felmerülő igényeknek. Több tagállam megjegyezte, hogy az egyedi online gyűjtési rendszerek újbóli bevezetése nem lenne hatékony, illetve költséges lenne, mivel minden tagállamnak biztosítania kellene, hogy a szükséges erőforrások egész évben rendelkezésre álljanak az ilyen rendszerek időben történő igazolásához. Néhány tagállam azt is megjegyezte, hogy az egyedi online gyűjtési rendszeren keresztül összegyűjtött támogató nyilatkozatok ellenőrzése összetettebb és időigényesebb, mivel az összegyűjtött adatok minősége eltérő lehet. A tagállamok általi igazolás mellett a nem egységes végrehajtás kockázatával járna.

A Bizottság értékelése

A fent leírt három területet értékelve, illetve figyelembe véve i. a támogató nyilatkozatok online gyűjtésére szolgáló decentralizált megoldások jelentős biztonsági és adatvédelmi kockázatait, ii. az európai polgári kezdeményezések szervezőire és a nemzeti közigazgatásokra háruló, a szigorú biztonsági és adatvédelmi szabályoknak való megfelelés biztosításával járó potenciálisan jelentős terheket és kapcsolódó költségeket, valamint iii. a magas szintű biztonságot és adatvédelmet garantáló központi rendszer rendelkezésre állását, **a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az egyedi online gyűjtési rendszerek újbóli bevezetése**

⁽⁴⁸⁾ A külső tanulmány az egyes beágyazható megoldások – a támogató nyilatkozatok gyűjtésének megkezdése előtti – igazolásának kezdeti egyszeri költségét 10 000 EUR-ra becsülte. A tanulmány azt is ajánlotta, hogy a nemzeti igazoló hatóságok a tizenkét hónapos gyűjtési folyamat során négyhavonta ellenőrizzék a szervezők honlapjait és a beépíthető megoldást. E költségek becsült nagysága ellenőrzésenként és honlaponként 3 250 EUR (ha az ellenőrzést magánvállalkozás végzi). A technikailag összetettebb megoldás esetében ajánlatos rendszeres kódellenőrzést végezni, amely átlagosan további 6 500 EUR-ba kerül ellenőrzésenként és honlaponként.

nem helyénvaló, mivel ellentétes lenne a célkitűzéssel, hogy az európai polgári kezdeményezés hozzáférhetőbbé és kevésbé megterhelővé váljon.

3.5. Ellenőrzési szakasz

2020. január 1-je óta az alábbi hét európai polgári kezdeményezés esetében került sor az ellenőrzési eljárásra, amelynek értelmében a nemzeti hatóságoknak igazolniuk kell az állampolgáraiktól gyűjtött támogató nyilatkozatok érvényességét: „End the Cage Age”⁽⁴⁹⁾, „Eat ORIGINAL! Unmask your food”^{*}, „Kohéziós politika”^{*}, „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!”^{*}, „Stop Finning” („A cápauszony-leválasztás megállítása”)^{*}, „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket!” és a „Fur Free Europe” („Szőrmentes Európa”). Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alapján nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezések esetében a szervezőknek a gyűjtési időszak végét követő 3 hónapon belül továbbítaniuk kell az összegyűjtött támogató nyilatkozatokat⁽⁵⁰⁾. Ez kiszámíthatóbbá tette az ellenőrzési folyamatot, és lehetővé tette a tagállami hatóságok számára, hogy jobban megtervezzék erőforrásaikat az ellenőrzési folyamatban való részvétel érdekében. Az ellenőrzési folyamat eredménye a hét európai polgári kezdeményezés közül hat esetben pozitív volt. Az ellenőrzési folyamat azzal az eredménnyel zárult, hogy az „Eat ORIGINAL!” elnevezésű európai polgári kezdeményezés nem érte el az előírt küszöbértéket hét tagállamban⁽⁵¹⁾.

Az illetékes hatóságok az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 12. cikkének (4) bekezdésével összhangban a nemzeti jognak és gyakorlatnak megfelelően ellenőrzik a támogató nyilatkozatokat. A Bizottság iránymutatást nyújt a tagállamoknak az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet gyakorlati végrehajtásáról, beleértve az ellenőrzési szakaszt. A tagállamok egyedi nemzeti végrehajtási rendelkezéseket fogadhatnak el, amelyek az ellenőrzési eljárásra is kiterjedhetnek. Ezekről értesítik a Bizottságot, és közzéteszik őket [az európai polgári kezdeményezés honlapján](#)⁽⁵²⁾.

Az ellenőrzési módszertanok tekintetében 14 tagállam arról számolt be, hogy az összes támogató nyilatkozatot **kimerítően ellenőrizte** (BG, CZ, EL, ES, FR, HR, CY, LV, HU, AT, PL, RO, SI és SK), 11 tagállam pedig azt jelentette, hogy **véletlenszerű mintavétellel** végzett ellenőrzéseket (BE, DK, DE, EE, IE, IT, LT, LU, PT, FI és SE)⁽⁵³⁾. Ami az ellenőrzési eljáráshoz használt nemzeti nyilvántartás típusát illeti, a legtöbb tagállam a népszerű nyilvántartásokat (BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IT, CY, LT, LV, LU, HU, AT, PL, PT, RO, SI,

⁽⁴⁹⁾ * = Az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet szerint nyilvántartásba véve.

⁽⁵⁰⁾ Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 12. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁵¹⁾ Az európai polgári kezdeményezés szervezői egy nemzeti bíróságon megtámadták az egyik nemzeti határozatot, de nem jártak eredménnyel.

⁽⁵²⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/implementation-national-level_hu

⁽⁵³⁾ Az illetékes hatóságok nem jelentettek Hollandiára és Máltára vonatkozó adatokat.

SK, FI és SE)⁽⁵⁴⁾, több tagállam (IE, EL, ES, FR és HR) pedig a választói nyilvántartásokat használja.

Gyakoriság szerinti csökkenő sorrendben az ellenőrzés során tapasztalt leggyakoribb szabálytalanságok, amelyek a támogató nyilatkozatok érvénytelenítéséhez vezettek, a nemzeti hatóságok jelentése szerint a következők voltak: 1. a személyazonosító adatok hiánya vagy egyéb olyan hibák, amelyek megakadályozzák a hatóságokat az aláíró azonosításában; 2. ugyanazon aláíró több támogató nyilatkozata; és 3. következetlen személyes adatok a formanyomtatványon (beleértve a hiányzó adatokat a nyomtatott formátumú támogató nyilatkozatokban). A fájlcsere szolgáltatás használata és a támogató nyilatkozatok online gyűjtése megkönnyítette az ellenőrzési folyamatot. A tagállamok összességében elégedettek vagy nagyon elégedettek a Bizottság által a fájlcsere szolgáltatásra vonatkozóan rendelkezésre bocsátott útmutatókkal. Több nemzeti hatóság arról számolt be, hogy a folyamat gördülékenyebb és szabványosítottabb, ha az adatok közvetlenül a Bizottság központi online gyűjtési rendszeréből kerülnek továbbításra.

A felmérésre adott válaszukban az európai polgári kezdeményezés szervezői összességében hatékonynak tartották az ellenőrzési eljárást, de megjegyezték, hogy a tagállamok egyes esetekben késedelmesen reagáltak.

3.6. Vizsgálat és nyomon követés

2020. január 1-je óta **hat érvényes** európai polgári kezdeményezést⁽⁵⁵⁾ nyújtottak be a Bizottsághoz vizsgálat céljából, miután több mint 1 millió aláírást gyűjtöttek össze. A Bizottság ezek közül ötre válaszolt. A hatodik válasz elfogadására a tervek szerint 2023. december 14-én kerül sor. A sikeres kezdeményezések Bizottsághoz történő benyújtására vonatkozó három hónapos határidő⁽⁵⁶⁾ nagyobb biztonságot nyújtott a polgárok és az intézmények számára a kezdeményezések nyomon követésével kapcsolatban, ezáltal kezelve az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet végrehajtásával kapcsolatos, a 2015. és 2018. évi jelentésben azonosított visszatérő problémát⁽⁵⁷⁾.

1) **„Minority SafePack – Egymillió aláírás a sokszínű Európáért”**⁽⁵⁸⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés felhívja az Uniót, hogy fogadjon el olyan jogi aktusokat, amelyek célja, hogy növeljék a nemzeti és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek védelmét és támogassák az EU kulturális és nyelvi sokszínűségét. A szervezők 2020. január 10-én benyújtották az európai polgári kezdeményezést a Bizottságnak, miután 1 128 422 érvényes

⁽⁵⁴⁾ Portugália az „egyéb nyilvántartások” lehetőséget jelölte meg, és egy olyan „polgári azonosító adatbázisra” hivatkozott, amely e jelentés alkalmazásában a népesség-nyilvántartásba sorolandó.

⁽⁵⁵⁾ Három az európai polgári kezdeményezésről szóló első rendelet, három pedig az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alapján vettek nyilvántartásba.

⁽⁵⁶⁾ Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 13. cikke.

⁽⁵⁷⁾ Első jelentés a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU rendelet alkalmazásáról, COM(2015) 145 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/COM\(2015\)145_0/de0000000349456?rendition=false](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/COM(2015)145_0/de0000000349456?rendition=false); második jelentés a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU rendelet alkalmazásáról, COM(2018) 157 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0157>

⁽⁵⁸⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2017/000004_hu

támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 11 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. A szervezők 2020. február 5-én találkoztak Věra Jourovával, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnökével és Mariya Gabriellel, az innovációért, a kutatásért, a kultúráért, az oktatásért és az ifjúságért felelős biztossal. 2020. október 15-én a szervezők az Európai Parlamentben tartott nyilvános meghallgatáson ismertették európai polgári kezdeményezésüket és annak javaslatait. Az európai polgári kezdeményezést az Európai Parlament 2020. december 14-i plenáris ülésén is megvitatták. Az Európai Parlament 2020. december 17-én elfogadott [állásfoglalásában](#) ⁽⁵⁹⁾ támogatását fejezte ki az európai polgári kezdeményezés iránt.

A Bizottság 2021. január 14-én elfogadta az európai polgári kezdeményezésre adott válaszát ([C\(2021\) 171 bizottsági közlemény](#)) ⁽⁶⁰⁾. A Bizottság a kilenc egyedi javaslat mindegyikét értékelte, figyelembe véve a szubszidiaritás és az arányosság elvét. Bár további jogi aktusokra nem tettek javaslatot, a Bizottság a válaszában hangsúlyozta, hogy a már hatályos jogszabályok és szakpolitikák teljes körű végrehajtásának hatékony intézkedéscsomagként kell szolgálnia az európai polgári kezdeményezés céljainak támogatására. A Bizottság nyomon követi a vonatkozó kezdeményezések végrehajtását, és folytatja a szakpolitikai intézkedések végrehajtását ezeken a területeken ⁽⁶¹⁾.

2021 áprilisában az európai polgári kezdeményezés szervezői a C(2021) 171 bizottsági közlemény megsemmisítése iránti keresetet nyújtottak be a Törvényszékhez. 2022. november 9-i [ítéletében](#) ⁽⁶²⁾ a Törvényszék elutasította az európai polgári kezdeményezés szervezőinek kérelmét. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság eleget tett indokolási kötelezettségének, amikor a közlemény időpontjában úgy ítélte meg, hogy az európai polgári kezdeményezés által kitűzött célok eléréséhez nincs szükség további jogi aktusra az uniós intézmények által az európai polgári kezdeményezés által érintett területeken eddig indított kezdeményezések és azok végrehajtásának Bizottság általi ellenőrzése miatt. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2023. január 21-én fellebbezést nyújtottak be a Törvényszékhez ezen ítélet ellen (C-26/23. P. sz. ügy).

2) [„End the Cage Age”](#) ⁽⁶³⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés **az etikusabb és fenntarthatóbb gazdálkodási rendszerekre való átállást** szorgalmazta, beleértve a meglévő uniós állatjóléti szabályok felülvizsgálatát. Az európai polgári kezdeményezést 2020. október 2-án benyújtották a

⁽⁵⁹⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_HU.html

⁽⁶⁰⁾ A Bizottság közleménye a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” elnevezésű európai polgári kezdeményezésről, C(2021) 171 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C\(2021\)171_0/de0000000036104?rendition=false](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C(2021)171_0/de0000000036104?rendition=false)

⁽⁶¹⁾ A nyomonkövetési intézkedésekkel kapcsolatos naprakész információkat rendszeresen közzéteszik a kezdeményezés weboldalán az európai polgári kezdeményezések nyilvántartásában: https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2017/000004/minority-safepack-one-million-signatures-diversity-europe_hu

⁽⁶²⁾ A Törvényszék 2022. november 9-i ítélete, Citizens’ Committee of the European Citizens’ Initiative „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” kontra Európai Bizottság, T-158/21, EU:T:2022:696: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX:62021TJ0158>

⁽⁶³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2018/000004_hu

Bizottságnak, miután 1 397 113 érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 18 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2020. október 30-án találkoztak Věra Jourovával, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnökével, valamint Sztella Kiriakidisszel, az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztossal. 2021. április 15-én nyilvános meghallgatásra került sor az Európai Parlamentben. Az európai polgári kezdeményezést megvitatták az Európai Parlament 2021. június 10-i plenáris ülésén. Az Európai Parlament az ugyanazon a napon elfogadott [állásfoglalásában](#) ⁽⁶⁴⁾ támogatását fejezte ki az európai polgári kezdeményezés iránt.

A Bizottság 2021. június 30-án elfogadta az európai polgári kezdeményezésre adott [válaszát](#) ⁽⁶⁵⁾. Bejelentette, hogy 2023 végéig jogalkotási javaslatot kíván elfogadni a ketrecrendszerek használatának fokozatos megszüntetésére és végső soron betiltására az európai polgári kezdeményezésben említett valamennyi állat esetében, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság véleményei, valamint a hatásvizsgálat és a nyilvános konzultáció eredményei alapján meghatározandó feltételek mellett. A Bizottság most gondosan értékeli a ketrecmentes gazdálkodásra való átállás fontos szempontjait annak biztosítása érdekében, hogy az fenntartható legyen a mezőgazdasági ágazat és élelmiszerrendszereink számára, beleértve az élelmezésbiztonságot is. A folyamatban lévő hatásvizsgálat előzetes eredményei azt mutatják, hogy a ketrecmentes rendszerekre való átállás több gazdálkodási paraméter kiigazítását teszi szükségessé, például az állatok környezetének gazdagítását és több hely biztosítását az állatjólét javítása érdekében. A költségekre, az átmeneti időszak megfelelő hosszára és a behozattal kapcsolatos intézkedésekre vonatkozóan további konzultációkra van szükség. Az állatjólét és a társadalmi-gazdasági hatások közötti megfelelő egyensúly biztosítása érdekében a ketrechasználat fokozatos megszüntetését a gazdaságok szintjén egyéb állatjóléti intézkedéseknek kell kísérniük. Az előkészítő munka ezért folytatódni fog, többek között az uniós mezőgazdaság jövőjéről folytatott stratégiai párbeszéd keretében.

3) „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket! Méhbarát mezőgazdaságot az egészséges környezetért” ⁽⁶⁶⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés felszólította a Bizottságot, hogy nyújtson be javaslatot a szintetikus peszticidek 2035-ig történő fokozatos kivonása, a biológiai sokféleség helyreállítása, továbbá a mezőgazdasági termelőknek az átmeneti időszakban történő támogatása érdekében. A szervezők 2022. október 7-én benyújtották az európai polgári kezdeményezést a Bizottságnak, miután 1 054 973 érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 11 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2022. november 25-én találkoztak Věra Jourovával, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnökével, valamint Sztella Kiriakidisszel, az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztossal. 2023. január 24-én nyilvános meghallgatásra került

⁽⁶⁴⁾ Az Európai Parlament 2021. június 10-i állásfoglalása az „End the cage age” (Vessünk véget a ketreces állattenyésztésnek!) polgári kezdeményezéséről (2021/2633(RSP): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0295_HU.html)

⁽⁶⁵⁾ A Bizottság közleménye az „End the Cage Age” elnevezésű európai polgári kezdeményezéséről, C(2021)4747 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C\(2021\)4747_0/090166e5df30600f?rendition=false](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C(2021)4747_0/090166e5df30600f?rendition=false)

⁽⁶⁶⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2019/000016_hu

szor az Európai Parlamentben. Az európai polgári kezdeményezést megvitatták az Európai Parlament 2023. március 16-i plenáris ülésén, de állásfoglalás elfogadására nem került sor. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. december 14-én véleményt fogadott el erről az európai polgári kezdeményezésről ⁽⁶⁷⁾.

A Bizottság 2023. április 5-én elfogadta az európai polgári kezdeményezésre adott [válaszát](#) ⁽⁶⁸⁾. Üdvözölte az európai polgári kezdeményezést, és elismerte annak fontosságát, különösen az éghajlatváltozás, a szennyezés és a biológiai sokféleség csökkenése által okozott, egymással összefüggő válságokkal összefüggésben. A Bizottság hangsúlyozta azt a véleményét, hogy elsőbbséget élvez annak biztosítása, hogy a társjogalkotók által jelenleg tárgyalt javaslatok elfogadására és végrehajtására időben sor kerüljön, a közös agrárpolitika hatékony végrehajtásával együtt.

4) [„A cápauszony-leválasztás és -kereskedelem megállítása”](#) ⁽⁶⁹⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés felszólította a Bizottságot, hogy nyújtson be javaslatot „a cápauszonyok EU-n belüli kereskedelmének megszüntetésére, beleértve az uszonyok behozatalát, kivitelét és tranzitját, kivéve, ha azok természetes módon kapcsolódnak az állat testéhez”. A szervezők 2023. január 11-én benyújtották az európai polgári kezdeményezést, miután 1 119 996 érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 15 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2023. február 6-án találkoztak Virginijus Sinkevičiusszal, a környezetért, az óceánokért és a halászatért felelős biztossal. 2023. március 27-én nyilvános meghallgatásra került sor az Európai Parlamentben. Az európai polgári kezdeményezést megvitatták a 2023. május 11-i plenáris ülésen, de állásfoglalás elfogadására nem került sor.

A Bizottság 2023. július 5-én elfogadta az európai polgári kezdeményezésre adott [válaszát](#) ⁽⁷⁰⁾. Üdvözölte az európai polgári kezdeményezést, és kötelezettséget vállalt arra, hogy hatásvizsgálatot végez azzal kapcsolatban, milyen környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági következményekkel jár a „természetesen kapcsolódó uszonyok” politikájának a cápák EU-n belüli forgalomba hozatalára való alkalmazása, valamint hogy megvizsgálja, melyek a legjobb jogi eszközök, amelyekkel részletesebb információk kérhetők a vonatkozó statisztikák javítása érdekében. A Bizottság az EU nyomonkövethetőségi intézkedéseinek végrehajtását is javítani fogja, továbbá együtt fog működni a nemzetközi partnerekkel.

⁽⁶⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-citizens-initiative-save-bees-and-farmers>

⁽⁶⁸⁾ A Bizottság közleménye a „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket! Méhbarát mezőgazdaságot az egészséges környezetért” európai polgári kezdeményezéséről, C(2023) 2320 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2023\)2320&lang=hu](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2023)2320&lang=hu)

⁽⁶⁹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2020/000001_hu

⁽⁷⁰⁾ A Bizottság közleménye „A cápauszony-leválasztás és -kereskedelem megállítása” elnevezésű európai polgári kezdeményezéséről, COM(2023) 4489 final: https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-07/C_2023_4489_1_EN.pdf

5) **„Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében”** ⁽⁷¹⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés felszólította a Bizottságot, hogy nyújtson be javaslatot a kozmetikai célú állatkísérletekre és az állatokon tesztelt összetevők forgalmazására vonatkozó jelenlegi uniós tilalmak megerősítésére és kiterjesztésére, valamint fogadjon el jogalkotási javaslatot, amelyben meghatározza az összes állatkísérletnek a jelenlegi Bizottság hivatali idejének vége előtti fokozatos megszüntetésére vonatkozó ütemtervet. A szervezők 2023. január 25-én benyújtották az európai polgári kezdeményezést a Bizottságnak, miután 1 217 916 érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 21 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2023. március 17-én találkoztak Věra Jourovával, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnökével és Thierry Bretonnal, a belső piacért felelős európai biztossal. Az Európai Parlament 2023. május 25-én nyilvános meghallgatást szervezett erről az európai polgári kezdeményezésről. Az európai polgári kezdeményezést a 2023. július 10-i plenáris ülésen vitatták meg, de állásfoglalás elfogadására nem került sor.

A Bizottság 2023. július 25-én elfogadta az európai polgári kezdeményezésre adott **válaszát** ⁽⁷²⁾. Üdvözölte az európai polgári kezdeményezést, és elismerte, hogy az állatjólét továbbra is komoly aggodalomra ad okot az uniós polgárok számára, valamint kiemelte, hogy az EU vezető szerepet játszik az állatok kísérleti célokra történő alkalmazásának fokozatos megszüntetésében és általában véve az állatjólét javításában. Ez a szerep különösen a kozmetikai célú állatkísérleteknek a 2013 óta érvényben lévő teljes uniós tilalmában nyilvánul meg. A Bizottság bejelentette, hogy jogalkotási és nem jogalkotási intézkedéseket tartalmazó új ütemtervet fog indítani az állatkísérletek számának további csökkentése érdekében, hogy a vegyi anyagokról szóló jogszabályok (például a REACH-rendelet, a biocid termékekről szóló rendelet, a növényvédő szerekről szóló rendelet, valamint az emberi felhasználásra szánt gyógyszerekre és az állatgyógyászati készítményekre vonatkozó jogszabályok) egy állatkísérlet-mentes szabályozási keret felé orientálódjanak, és a Bizottság továbbra is határozottan támogatja az állatkísérletek alternatíváit. A Bizottság kijelentette, hogy emellett továbbra is határozottan támogatja az állatkísérletek alternatíváinak kifejlesztésére irányuló kutatást, és meg fogja vizsgálni a tagállamok e területen folytatott tevékenységei összehangolásának lehetőségét.

6) **„Fur Free Europe” („Szőrmementes Európa”)** ⁽⁷³⁾

Ez az európai polgári kezdeményezés felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson be javaslatot az egész EU-ra kiterjedő tilalom bevezetésére az állatok prémtermelés céljából történő tartására és leölésére, valamint a haszonállatok prémjének és az ilyen prémet tartalmazó termékeknek az

⁽⁷¹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2021/000006_hu

⁽⁷²⁾ A Bizottság közleménye a „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” elnevezésű európai polgári kezdeményezéséről, C(2023) 5041 final: https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-07/C_2023_5041_EN.pdf

⁽⁷³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2022/000002_hu

uniós piacon történő forgalomba hozatalára vonatkozóan. A szervezők 2023. június 14-én benyújtották az európai polgári kezdeményezést a Bizottságnak, miután 1 502 319 érvényes támogató nyilatkozatot gyűjtöttek össze, és 18 tagállamban elérték a szükséges küszöbértéket. Az európai polgári kezdeményezés szervezői 2023. július 20-án találkoztak Věra Jourovával, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnökével, valamint Sztella Kiriakidisszel, az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztossal, hogy ismertessék az európai polgári kezdeményezésük célkitűzéseit. Az Európai Parlament 2023. október 12-én nyilvános meghallgatást szervezett erről a kezdeményezésről, 2023. október 19-én pedig plenáris vitára került sor, de állásfoglalást nem fogadtak el.

A Bizottság 2023. december 14-ig fogadja el válaszáat.

Visszajelzés az európai polgári kezdeményezéseknek a felmérésben részt vevő szervezőitől

A sikeres európai polgári kezdeményezéseknek a felmérésben részt vevő szervezői többnyire pozitívak vagy semlegesek voltak az eljárás egyértelműségét illetően a vizsgálati szakaszban, és összességében elégedettek voltak annak lehetőségével, hogy a Bizottsággal tartott találkozón és az Európai Parlamentben tartott nyilvános meghallgatáson bemutathatják európai polgári kezdeményezésüket. Úgy vélték továbbá, hogy a Bizottság világosan, érthetően és részletesen kifejtette a sikeres európai polgári kezdeményezésükre válaszul tervezett fellépésének indokait.

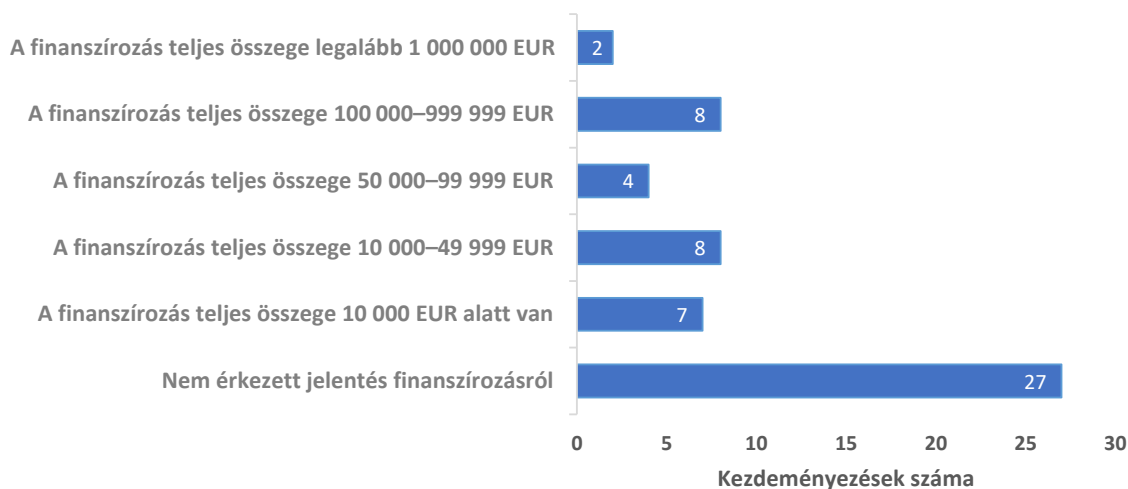
3.7. Átláthatóság – finanszírozás

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 17. cikke előírja, hogy az európai polgári kezdeményezés szervezőinek átfogó tájékoztatást kell nyújtaniuk a szponzoroként 500 EUR pénzüsszeget meghaladó finanszírozás és természetbeni támogatás forrásairól. A rendelkezésre bocsátott információk az európai polgári kezdeményezések támogatására biztosított források növekedéséről tanúskodnak: **két** európai polgári kezdeményezés ⁽⁷⁴⁾ **több mint 1 millió EUR-t** gyűjtött össze (mindkettő elérte az 1 millió aláírásban meghatározott küszöbértéket), további nyolc ⁽⁷⁵⁾ pedig több mint 100 000 EUR összegű finanszírozásról számolt be (ezen európai polgári kezdeményezések közül négy elérte az 1 millió aláírásban meghatározott küszöbértéket).

⁽⁷⁴⁾ A „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket!” és a „Fur Free Europe” („Szőrmentes Európa”) elnevezésű európai polgári kezdeményezés.

⁽⁷⁵⁾ A „Minority SafePack”, a „Szabjunk gátat a szélsőségeseknek!”, az „End the Cage Age”, a „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!”, a „Tiltsák be a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos reklámokat és szponzori tevékenységeket!”, a „Vessünk véget a lovak levágásának!”, a „Jó ruhák, tisztességes fizetés” és „Az EU vidéki örökségének, élelmezésbiztonságának és élelmiszer-ellátásának védelme” elnevezésű európai polgári kezdeményezés.

2. ábra: Az európai polgári kezdeményezések megoszlása finanszírozás szerint

3.8. A személyes adatok védelme

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet egyszerűsítette az európai polgári kezdeményezés során gyűjtött személyes adatok kezelését.

Először is, a polgárok által az európai polgári kezdeményezések támogatása érdekében szolgáltatandó személyes adatok számát mind a 27 tagállamban csökkentették, illetve harmonizálták ezeket az adatokat, továbbá **a nemzeti hatóságok mindössze az alábbi két adatkészletből választhatnak**: 1. utónevek, családi nevek, születési idő és cím; vagy 2. utónevek, családi nevek és személyazonosító (okmány) szám. Az aláírók minimális személyes adatainak megadása szükséges ahhoz, hogy a tagállamok ellenőrizhessék a támogató nyilatkozatok érvényességét a nemzeti adatbázisokban, például a választási vagy népszegnyilvántartásokban. Bár az Európai Parlament az adatszolgáltatási követelmények további egyszerűsítésére szólított fel, a tagállamokkal folytatott konzultáció megerősítette, hogy az ilyen egyszerűsítés veszélyeztethetné a támogató nyilatkozatok kellő megbízhatósággal történő ellenőrzését.

Annak biztosítása érdekében, hogy a polgárok könnyen megérthessék, hogyan történik a személyes adataik kezelése az európai polgári kezdeményezés folyamata során, és hogyan férhetnek hozzá az adataik kezelésével kapcsolatos kulcsfontosságú információkhoz, adatvédelmi nyilatkozatok⁽⁷⁶⁾ kidolgozására került sor a különböző adatkezelési műveletekre vonatkozóan, és közzétették a gyakran ismételt kérdésekre adott válaszokat⁽⁷⁷⁾.

Másodszor, a központi online gyűjtési rendszerre való átállással, valamint azzal, hogy a Bizottság biztonságos adattovábbítási rendszert biztosít, a Bizottság felel az e rendszeren keresztül online gyűjtött valamennyi személyes adat kezeléséért. A külön erre a célra létrehozott adatkezelői modul lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy eleget tegyen

⁽⁷⁶⁾ Adatvédelmi politika: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/privacy-policy_hu

⁽⁷⁷⁾ GYIK: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/faq_hu#Adatvedelem

adatkezelői feladatainak, illetve gyorsan és hatékonyan reagáljon az érintettek kérelmeire. Ezért **az európai polgári kezdeményezés szervezőinek a személyes adatok védelmével kapcsolatos felelőssége** a papíralapú támogató nyilatkozatokban gyűjtött személyes adatokra **korlátozódik**.

Az európai polgári kezdeményezések szervezői számára részletes **adattvédelmi iránymutatás** ⁽⁷⁸⁾ áll rendelkezésre, amely segíti őket az adattvédelmi szabályoknak való megfelelésben. Az iránymutatás ismerteti a legfontosabb elveket és feltételeket, valamint az európai polgári kezdeményezés szervezőire adatkezelői vagy közös adatkezelői minőségükben az európai polgári kezdeményezés folyamatában a személyes adatok kezelése során háruló kötelezettségeket.

Az európai polgári kezdeményezéseknek a felmérésben részt vevő legtöbb szervezője nagyon egyértelműnek és hatékonynak találta az adattvédelmi szabályokat, és arról számolt be, hogy nem tapasztalt nehézségeket azok betartásában. Számos szervező a gyűjtési szakasz egyik kihívásaként említette, hogy a polgárok vonakodnak megadni a szükséges személyes adatokat. A polgárok véleményének felmérése érdekében ez a téma szerepelt a központi online gyűjtési rendszerre vonatkozó, a polgárok és felhasználók körében végzett felmérésekben. A polgárok körében végzett felmérésben csak kevés válaszadó nyilatkozott úgy, hogy nem akarja megosztani személyes adatait egy európai polgári kezdeményezés támogatása érdekében. Azon polgárok többsége, akik a Bizottság rendszerében írtak alá egy európai polgári kezdeményezést, és akik részt vettek a kilépési felmérésben, bíztak az általuk a rendszeren keresztül szolgáltatott adatok biztonságában, és a válaszadók többségét megnyugtatta, hogy a Bizottság (és nem egy másik szervezet) gyűjti és tárolja a személyes adatait. Másrészt a kilépési felmérés néhány válaszadója (17 %) a 10-es skálán 5-nél alacsonyabba értékelte a bizalmát, ami azt jelzi, hogy a Bizottságnak további figyelemfelkeltő intézkedéseket kell tennie a személyes adatok magas szintű védelmének biztosítása érdekében bevezetett intézkedésekkel kapcsolatban.

3.9. A Bizottság és a tagállamok által nyújtott tájékoztatás és figyelemfelhívás

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 4. és 18. cikkével összhangban a Bizottság elindította az „EU Take the Initiative” elnevezésű többnyelvű kommunikációs kampányt, hogy a tevékenységek széles körén keresztül felhívja a figyelmet az európai polgári kezdeményezés létezésére, célkitűzéseire és működésére. A kampány széles körben használja a digitális technológiákat és a közösségi médiát, valamint a Bizottság képviselteinek támogatását valamennyi tagállamban.

Az európai polgári kezdeményezés kommunikációs kampányának tevékenységei

- **Az európai polgári kezdeményezés többnyelvű honlapja** ⁽⁷⁹⁾ mellett az európai polgári kezdeményezésre vonatkozó információk a következők révén érhetők el: **az európai polgári kezdeményezés havi hírlevele** ⁽⁸⁰⁾ (amely automatikus fordítással az EU

⁽⁷⁸⁾ Adattvédelem: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/data-protection_hu

⁽⁷⁹⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/hu>

⁽⁸⁰⁾ <https://ec.europa.eu/newsroom/ecif/newsletter-archives/view/service/1501>

valamennyi nyelven elérhető), **közösségimédia-kampányok az EU-27-ben**, jelenlét a **nemzeti szintű ifjúsági/demokrácia-fesztiválok**, **médiakapcsolatok**, **webináriumok** és tájékoztató előadások a nagyközönség vagy a multiplikátorok számára, akik segítik az információk nemzeti szintű terjesztését, valamint egy **podcastsorozat** ⁽⁸¹⁾.

- A **fiatalok** kulcsfontosságú célcsoportot alkotnak. 2023 júniusában **többnyelvű oktatási eszköztár** ⁽⁸²⁾ közzétételére került sor, amely lehetővé teszi a tanárok számára, hogy a tanulókat a középfokú tanulmányaik utolsó éveiben bevonják az aktív uniós polgársággal és az uniós szinten rendelkezésre álló eszközökkel, többek között az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos vitákba és tevékenységekbe. Ezt a 2023 októberében kiírt, **diákoknak szóló videópályázat** ⁽⁸³⁾ kíséri.
- Létrejött a **nagykövetek és multiplikátorok hálózata**, hogy segítse az üzenetek nemzeti és helyi szintű terjesztését. Idetartoznak a **nemzeti kapcsolattartó pontok** ⁽⁸⁴⁾, az **európai polgári kezdeményezés nagykövetei** ⁽⁸⁵⁾ (főként civil társadalmi szervezetek képviselőiben), a Europe Direct központok ⁽⁸⁶⁾, valamint **más uniós intézmények és partnerek**.

A Bizottság emellett biztosítja az európai polgári kezdeményezés népszerűsítését a Bizottság által minden év május elején megrendezett nyílt napon ⁽⁸⁷⁾, valamint a más uniós intézmények által szervezett rendezvényeken, például az európai polgári kezdeményezés napján ⁽⁸⁸⁾, a Régiók és Városok Európai Hetén ⁽⁸⁹⁾ és az Európai Ifjúsági Rendezvényen ⁽⁹⁰⁾. 2023 utolsó negyedében a Bizottság továbbá **az uniós polgárság 30. évfordulóját** ünneplő kommunikációs kampányt folytat annak érdekében, hogy az uniós polgárok körében még inkább nőjön a jogaikkal kapcsolatos tudatosság és megértés, és az európai polgári kezdeményezés is a kampány tárgyát képező jogok közé tartozik.

Más uniós intézmények és szervek is hozzájárulnak az európai polgári kezdeményezés ismertségének növeléséhez, nevezetesen az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az európai polgári kezdeményezés évente megrendezett napján, illetve az Európai Parlament az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos meghallgatások és plenáris viták alkalmával.

⁽⁸¹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/news/citizencentral-podcast_hu

⁽⁸²⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/schools/eci-educational-toolkit_hu

⁽⁸³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/schools/video-competition_hu

⁽⁸⁴⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/contact-points-national-level_hu

⁽⁸⁵⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/spread-word/eci-ambassadors_hu

⁽⁸⁶⁾ https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hu

⁽⁸⁷⁾ https://europeday.europa.eu/european-commission-2023_hu

⁽⁸⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/eci-day-2023>

⁽⁸⁹⁾ <https://regions-and-cities.europa.eu/>

⁽⁹⁰⁾ <https://european-youth-event.europarl.europa.eu/en/>

A kampányra 2020–2021-ben hatást gyakorolt a **Covid19-világjárvány**, valamint 2022-ben az, hogy a közvélemény Oroszország **Ukrajna** elleni agressziós háborújára összpontosított, de a teljesítmény ennek ellenére jó volt, és **pozitív tendenciák** figyelhetők meg [az európai polgári kezdeményezés honlapjára](#) irányuló forgalom ⁽⁹¹⁾ (amely 2020 óta több mint kétszeresére nőtt), az európai polgári kezdeményezés hírlevelére való feliratkozás (130 000, ami 2020 óta hatszoros növekedést jelent) és a közösségimédia-kampányok általi elérés (2020 óta több mint 130 millió kampányüzenet jelent meg) tekintetében.

A pozitív tendenciák és a tevékenységek széles köre ellenére a különböző érdekelt felek (polgárok, szervezők, nem kormányzati szervezetek, egyéb uniós intézmények) úgy vélik, hogy a közvélemény nem ismeri kellőképpen az európai polgári kezdeményezést. A szervezők szerint az európai polgári kezdeményezés ismertségének hiánya fontos kihívást jelent a támogató nyilatkozatok összegyűjtése során, a polgárok szerint pedig ez a fő oka annak, amiért nem támogatták az európai polgári kezdeményezéseket. Ugyanakkor az uniós polgárok tudatosságának (két egymást követő Eurobarométer-sorozattal ⁽⁹²⁾ mért) uniós szintje a 2021. évi 41 %-ról 2023-ban 64 %-ra nőtt ⁽⁹³⁾.

Nemzeti kapcsolattartó pontok

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 4. cikkének (6) bekezdésével összhangban minden tagállam létrehozott egy vagy több nemzeti kapcsolattartó pontot ⁽⁹⁴⁾, hogy ingyenes tájékoztatást és segítséget nyújtson az európai polgári kezdeményezések szervezőinek. A Bizottság folyamatosan tájékoztatja a nemzeti kapcsolattartó pontokat az európai polgári kezdeményezések legújabb fejleményeiről, és az EU valamennyi nyelvén ellátja őket a nemzeti közönségnek szánt anyagokkal. A tagállamok a felmérésre adott válaszaikban arról számoltak be, hogy a legtöbb kapcsolattartó pont tájékoztatást nyújt a honlapján és válaszol a polgárok vagy a média kérdéseire. Emellett néhányan proaktív megközelítést követnek, és a kommunikációs csatornák és tevékenységek szélesebb körét alkalmazzák a polgárok tájékoztatására. Ugyanennek a felmérésnek az eredményei azt mutatják, hogy a kapcsolattartó pontok minden olyan információval és dokumentációval rendelkeznek, amelyre szükségük van feladataik magabiztos ellátásához. A Bizottság lehetőséget biztosít számukra a tapasztalatcserére és a bevált gyakorlatok megosztására.

3.10. Iránymutatás és támogatás a szervezők számára

Az európai polgári kezdeményezés 2019. évi reformja során született megállapodásnak megfelelően jelentős természetbeni támogatást bocsátottak az európai polgári kezdeményezések szervezői rendelkezésére az ingyenesen használható központi online gyűjtési rendszer (és a Bizottság által kínált kapcsolódó informatikai támogatás), az európai polgári kezdeményezés fórumán (amelyet a Bizottság egy külső vállalkozón keresztül működtet)

⁽⁹¹⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/hu>

⁽⁹²⁾ Az Európai Unió mind a 27 tagállamában a 15 éves és annál idősebb polgárok reprezentatív mintájával készített interjúk alapján.

⁽⁹³⁾ 528. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: „Uniós polgárság és demokrácia” (2023).

⁽⁹⁴⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/contact-points-national-level_hu

keresztül biztosított iránymutatás, képzés és jogi tanácsadás, valamint az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos tudatosság növelését célzó tevékenységek fokozása formájában, amelyek közvetett módon a folyamatban lévő európai polgári kezdeményezéseket is népszerűsítik.

Az európai polgári kezdeményezés fóruma

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 4. cikkével összhangban a Bizottság ingyenesen hozzáférhetővé teszi az európai polgári kezdeményezés online együttműködési platformját, amely gyakorlati és jogi tanácsokat nyújt, valamint vitafórumként szolgál az információk és a bevált gyakorlatok cseréjére. A Bizottság nyílt pályázatot követően alvállalkozásba adta e platform (az európai polgári kezdeményezés fóruma ⁽⁹⁵⁾) működtetését egy külső szolgáltatónak.

Célzott felmérésükben az európai polgári kezdeményezések szervezőinek visszajelzései összességében pozitívan értékelték az európai polgári kezdeményezés fóruma által az európai polgári kezdeményezés folyamatának különböző szakaszaiban – többek között a kétlépcsős

Az európai polgári kezdeményezés fórumának tevékenysége

- Az európai polgári kezdeményezés fóruma számos, a polgároknak az európai polgári kezdeményezés előkészítésében és lebonyolításában (útmutató feljegyzések, sikertörténetek stb.) segítséget nyújtó **oktatóanyagot, webináriumokat, online tanfolyamot**, valamint egyetemeken és rendezvényeken tartott **előadásokat** kínál.
- Emellett a Bizottság iránymutatása alapján **konzultációkat szervez az érdekelt felekkel** a fórum működtetésének és az európai polgári kezdeményezés működésének különböző szempontjairól az európai polgári kezdeményezés szervezőinek nyújtott szolgáltatások javítása érdekében.

nyilvántartásba vételi eljárás során (amikor felül kell vizsgálniuk az eredeti beadványt) és a gyűjtési szakaszban – nyújtott tanácsokat. Az európai polgári kezdeményezések szervezői a nyilvántartásba vétel előtt széles körben használták a fórum tananyagait, és nagyra értékelik a webináriumokat, blogokat, online tanfolyamot és a csoportjuk más tagjainak keresésére való képességet.

3.11. A szervezők tapasztalatai az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatban

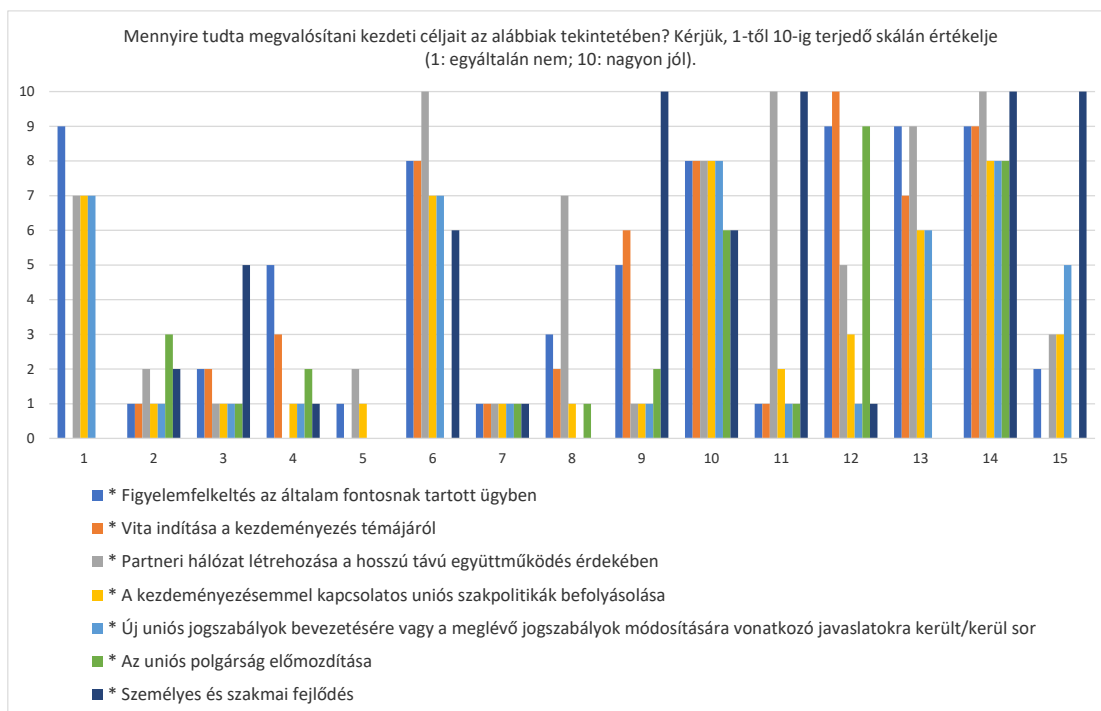
A felmérésben részt vevő szervezők többsége arról számolt be, hogy **személyes érdekből** indított európai polgári kezdeményezést **egy olyan ügyben, amelyet véleménye szerint uniós szinten kellene kezelni**. A felmérés válaszadóinak egyharmada **szakmai vagy tudományos érdeklődésből** indított európai polgári kezdeményezést, többek között egy esetben más európai polgári kezdeményezésekre adott válaszként („reagálás arra a tényre, hogy nem lehet aláírással

⁽⁹⁵⁾ <https://citizens-initiative-forum.europa.eu/hu>

tiltakozni egy európai polgári kezdeményezés ellen”). Több válaszadó ad meg korábbi európai polgári kezdeményezésekre mutató linkeket. A felmérés válaszadóinak fele korábban más eszközöket is kipróbált (például a nemzeti szinten vagy az Európai Parlamenthez benyújtott petíciókat), de úgy vélte, hogy nem érték el kellőképpen a céljaikat. Az európai polgári kezdeményezést azért választották, mert nagyobb **politikai hatást** fejt ki („mivel a Bizottság kénytelen reagálni”), „határozottan támogatja az érdekvégyesítési stratégiákat és növeli a kampány legitimitását” vagy mert **uniós dimenzióval** rendelkezik. Az egyik európai polgári kezdeményezés szervezője elmondta, hogy gondosan megtervezte az európai polgári kezdeményezés időzítését annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a vonatkozó jogszabályok tervezett felülvizsgálata során.

A legtöbb válaszadó **úgy véli, hogy az európai polgári kezdeményezés hasznos tapasztalat**, mivel a felmérésben említett pontok közül legalább egy vagy több tekintetében közel kerültek eredeti céljaikhoz (lásd a 3. ábrát). Ami az európai polgári kezdeményezés révén elért eredményeket illeti, a szervezők a legmagasabb pontszámot a személyes és szakmai fejlődésnek, az általuk fontosnak tartott ügy esetében a figyelemfelkeltésnek, az európai polgári kezdeményezésük témájáról szóló vita indításának, valamint a hosszú távú együttműködés érdekében egy partneri hálózat létrehozásának adták.

3. ábra: A szervezők véleménye eredeti céljaik eléréséről

4. A COVID19-VILÁGJÁRVÁNY HATÁSA

A Covid19-világjárvány eddig még nem látott hatást gyakorolt a tagállamokra és polgáraikra. A nemzeti kijárási korlátozások és általában véve a világjárvány általánossá válása szinte lehetetlenné tették az európai polgári kezdeményezések szervezői számára, hogy sikeresen folytassák helyi kampánytevékenységüket és a támogató nyilatkozatok papíron történő gyűjtését, amely szükséges volt ahhoz, hogy a tizenkét hónapos időszakon belül megszerezzék

a szükséges támogatást. Válaszul a rendkívüli körülményekre, illetve annak érdekében, hogy a világvilágjárvány idején megőrizze az európai polgári kezdeményezési eszköz hatékonyságát, az uniós intézmények gyorsan ideiglenes intézkedéseket fogadtak el (az [\(EU\) 2020/1042 rendelet](#) ⁽⁹⁶⁾ formájában), például meghosszabbították az érintett európai polgári kezdeményezések gyűjtési időszakát, meghosszabbították az illetékes nemzeti hatóságok, illetve az uniós intézmények ellenőrzési és vizsgálati időszakát, valamint különös rendelkezéseket hoztak a Bizottságnak az európai polgári kezdeményezések szervezőivel való találkozójára és az Európai Parlamentben tartandó nyilvános meghallgatásra vonatkozóan.

Az ezt követő végrehajtási jogi aktusokkal ⁽⁹⁷⁾ összefüggésben az ideiglenes intézkedések jól szolgálták céljukat. Ezeknek az ideiglenes intézkedéseknek köszönhetően **12** európai polgári kezdeményezés esetében legfeljebb 12 hónappal **meghosszabbították** az aláírásgyűjtést, és közülük 3 európai polgári kezdeményezés ⁽⁹⁸⁾ elérte az előírt küszöbértéket. Ezen túlmenően a Bizottság egy tagállam esetében kérésre meghosszabbította az ellenőrzési kötelezettségek teljesítésére vonatkozó határidőt.

A Covid19-világvilágjárvány nem ugyanolyan mértékben érintett minden olyan európai polgári kezdeményezést, amelynek képviselői válaszoltak a felmérésre. A nagymértékben érintett európai polgári kezdeményezések esetében a következő intézkedéseket tekintették a leghatékonyabbnak a Covid19-világvilágjárvány miatt felmerülő kihívások kezelésére: az aláírásgyűjtés határidejének meghosszabbítása, online infrastruktúra biztosítása az európai polgári kezdeményezések működtetéséhez, valamint az online tevékenységekre való áttérés, ami megkönnyítette az európai polgári kezdeményezés népszerűsítését.

5. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A Covid19-világvilágjárvány az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alkalmazásának első két évében jelentős zavarokat okozott az európai polgári kezdeményezés működésében. A fent leírtaknak megfelelően az ideiglenes intézkedések a rendkívüli körülményekre való tekintettel bizonyították hatékonyságukat, és az európai polgári kezdeményezések a korlátozó intézkedések eltörlését követően újra a megszokott módon működhetnek. Már több pozitív fejlemény is megfigyelhető, de a Bizottság becslése szerint a felülvizsgált szabályok teljes körű hatását csak egy hosszabb, rendes körülmények melletti alkalmazási időszakban lehet értékelni.

Az európai polgári kezdeményezésről szóló második rendelet alkalmazásának fent ismertetett értékelése alapján a Bizottság úgy véli, hogy az európai polgári kezdeményezésre vonatkozó,

⁽⁹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2020/1042 rendelete](#) (2020. július 15.) a Covid19-világvilágjárványra tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendeletben előírt gyűjtési, ellenőrzési és vizsgálati szakaszokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatos ideiglenes intézkedések megállapításáról (HL L 231., 2020.7.17., 7. o.).

⁽⁹⁷⁾ [A Bizottság \(EU\) 2020/2200 végrehajtási határozata](#) (2020. december 17.), C/2020/9226; [A Bizottság \(EU\) 2021/360 végrehajtási határozata](#) (2021. február 19.), C/2021/1121; [A Bizottság \(EU\) 2021/944 végrehajtási határozata](#) (2021. június 3.), C/2021/3879. Mindhárom végrehajtási határozat az egyes európai polgári kezdeményezésekkel kapcsolatos támogató nyilatkozatok gyűjtésére vonatkozó határidők meghosszabbításáról rendelkezik az (EU) 2020/1042 rendelet értelmében.

⁽⁹⁸⁾ „Kohéziós politika”, „Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket!” és „A cápauszony-leválasztás és -kereskedelem megállítása”.

2020-ban bevezetett szabályok hozzáférhetőbb, kevésbé terhes és felhasználóbarátabb keretet biztosítanak az európai polgári kezdeményezések szervezői és támogatói számára. Ugyanakkor a Bizottság – figyelembe véve az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ⁽⁹⁹⁾, valamint az európai polgári kezdeményezések szervezőinek, a polgároknak és az érdekelt feleknek a véleményét – emellett úgy véli, hogy a meglévő jogi kereten belül már további gyakorlati fejlesztésekre kerülhet sor.

Tekintettel a fenti értékelésre és az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletek végrehajtásáról szóló, 2023. június 13-i európai parlamenti állásfoglalásra, a Bizottság a következő intézkedéseket hajtja végre:

1. intézkedés: az európai polgári kezdeményezés ismertségének és láthatóságának növelése

A polgárok jogaikkal kapcsolatos tudatosságának növelése elengedhetetlen ahhoz, hogy aktívan és hatékonyan vegyenek részt az EU demokratikus életében.

- A Bizottság ezért **folytatja és egyszerűsíti az európai polgári kezdeményezés többnyelvű kommunikációs kampányát** a közösségi média fokozott használatával.
- A kampánytevékenységek emellett kiemelten kezelik a **fiatalokat**.
- A Bizottság aktívan törekedni fog arra, hogy **az Európai Parlament (és a tagállamokban működő kapcsolattartó irodái) és a tagállamok (a nemzeti kapcsolattartó pontokon keresztül) részt vegyenek** a kommunikációs kampányban, ugyanakkor üdvözli a többi uniós intézmény és szerv, valamint a regionális és helyi hatóságok, az oktatási intézmények és a civil társadalmi szervezetek hozzájárulását is.
- Az Európa jövőjéről szóló konferenciát és a Bizottság polgári részvételre irányuló megújult erőfeszítéseit követően az európai polgári kezdeményezés szerepel az átdolgozott „Ossza meg velünk véleményét!” portálon, amely **a polgárok szerepvállalásának új online, egyablakos ügyintézési pontja**, és további lehetőségeket kínál az európai polgári kezdeményezés láthatóbbá tételére.
- A Bizottság együtt fog működni a nemzeti kapcsolattartó pontokkal annak érdekében, hogy **népszerűsítse az európai polgári kezdeményezés honlapját az érintett nemzeti platformokon**.

2. intézkedés: az európai polgári kezdeményezés szervezőinek nyújtott támogatás megerősítése

A Bizottság elismeri, hogy az európai polgári kezdeményezések létrehozásához és irányításához időre, erőforrásokra, elkötelezettségre és kitartásra van szükség. Ezért fokozni fogja az európai polgári kezdeményezések szervezőinek nyújtott támogatását.

⁽⁹⁹⁾ Az „Európai polgári kezdeményezés” *ad hoc* csoport ajánlása az európai polgári kezdeményezés működéséről (2020–2022): https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/ahg_eci_recommendation_on_eci_functioning_2020-2022_3_2.pdf

- A Bizottság továbbra is közvetlen vagy közvetett támogatást nyújt az európai polgári kezdeményezések szervezőinek azáltal, hogy számos szolgáltatást kínál, például **iránymutatást és jogi tanácsadást (az európai polgári kezdeményezés fórumán keresztül), a biztonságos és felhasználóbarát központi online gyűjtési rendszer ingyenes használatát**, ami jelentősen csökkenti az európai polgári kezdeményezések szervezőinek mint adatkezelőknek a felelősségét, valamint **ingyenes fordítási szolgáltatásokat**.
- **A szervezőknek nyújtott természetbeni támogatás** a jelenlegi költségvetési és jogi kereten belül **tovább nő** az alábbiak révén: további iránymutatás az európai polgári kezdeményezések lebonyolításával kapcsolatos gyakorlati témákról (különösen a források előteremtéséről és az európai polgári kezdeményezések EU-szerte történő népszerűsítéséről), az uniós és bizottsági hatáskörökre, illetve az európai polgári kezdeményezések nyilvántartásba vételének egyéb szempontjaira vonatkozó iránymutatás javítása, valamint az informatikai eszközök (különösen a központi online gyűjtési rendszer) további fejlesztése.
- A Bizottság – az egyes pályázati felhívások egyedi kritériumain belül – **fokozni fogja a meglévő uniós programok keretében nyújtott lehetséges pénzügyi támogatásra vonatkozó tájékoztatást**. Például a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” (CERV) program⁽¹⁰⁰⁾ a polgári szerepvállalás területén finanszíroz projekteket. Annak érdekében, hogy megkönnyítse az európai polgári kezdeményezések szervezői számára az ilyen finanszírozáshoz való hozzáférést, a Bizottság az európai polgári kezdeményezésről szóló havi hírleveleiben következetesen tájékoztatást fog nyújtani a releváns pályázati felhívásokról és a célzott tájékoztató előadásokról. A Bizottság emellett rendszeresen tájékoztatni fogja a CERV program nemzeti kapcsolattartó pontjait az európai polgári kezdeményezésekről annak érdekében, hogy válaszolni tudjanak az európai polgári kezdeményezések potenciális szervezőitől érkező információkérésekre. A Bizottság azt is biztosítani fogja, hogy a szervezők rendelkezésére álló természetbeni támogatás az igényeikhez (beleértve a finanszírozási igényeket) igazodjon, és tájékoztatást kapjanak a rendelkezésükre álló valamennyi szolgáltatásról.

3. intézkedés: a központi online gyűjtési rendszer folyamatos fejlesztése

Amint azt a polgároktól kapott széles körű visszajelzések mutatják, a központi online gyűjtési rendszer az aláírások online gyűjtésének könnyen használható és megbízható eszköze, amely megfelel a nagy mennyiségű személyes adatok kezelése, így például az európai polgári kezdeményezések során megkövetelt magas szintű biztonsági előírásoknak is.

- A Bizottság folytatni fogja **a központi online gyűjtési rendszer továbbfejlesztését** (az európai polgári kezdeményezések szervezőitől, a szakértőktől és a polgároktól a felülvizsgálat során gyűjtött visszajelzések és javaslatok, valamint a rendszeres tesztelés és

⁽¹⁰⁰⁾ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/citizens-equality-rights-and-values-programme_en

a felhasználókkal folytatott konzultációk alapján), hogy még jobban ki lehessen elégíteni az európai polgári kezdeményezések szervezőinek igényeit.

- A Bizottság **más fejlesztéseket** is fontolóra fog venni, például a rendszer testreszabásának további lehetőségeit annak érdekében, hogy az kampánybarátabbá váljon és többen alkalmazzák – ilyen lehetőség például a valós idejű statisztikák és egy irányítópult biztosítása az európai polgári kezdeményezések szervezői számára az európai polgári kezdeményezésük nyomon követésére –, valamint megvizsgálja, miként lehet figyelmeztetni az aláírókat, hogy ne írják alá többször ugyanazt az európai polgári kezdeményezést.
- A kommunikációs tevékenységek emellett a polgárok azzal kapcsolatos tudatosságának növelésére összpontosítanak, hogy személyes adataiknak a központi online gyűjtési rendszeren keresztül történő gyűjtése során hogyan biztosított az adatvédelmi követelményeknek való megfelelés.

4. intézkedés: az európai polgári kezdeményezés végrehajtásának megerősítése nemzeti szinten és a civil társadalommal együttműködésben

Az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó, a Bizottság által szervezett szakértői csoport külön fórumot biztosít a tagállami hatóságokkal való konzultációhoz és a gyakorlatok cseréjéhez. A Bizottság emellett rendszeresen szervez konzultációkat és felméréseket az érdekelt felekkel, hogy visszajelzéseket és észrevételeket gyűjtsön azzal a céllal, hogy további gyakorlati javulást érjenek el az európai polgári kezdeményezések végrehajtása terén. Az európai polgári kezdeményezések nemzeti szintű végrehajtásának és a civil társadalommal való együttműködésnek a további erősítése érdekében a Bizottság két intézkedést fog végrehajtani.

- **Az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó szakértői csoport keretében** a Bizottság továbbra is **támogatni fogja a tagállamokat az európai polgári kezdeményezések folyamatában vállalt kötelezettségeik teljesítésében**, különös tekintettel például a támogató nyilatkozatok ellenőrzésére, az európai polgári kezdeményezések támogatására vonatkozó alsó korhatár csökkentésére, a nemzeti elektronikus azonosító rendszereknek a központi online gyűjtési rendszerbe való integrálására, a fájlcsere szolgálat javítására, illetve az európai polgári kezdeményezések szervezőinek nyújtott tájékoztatásra és segítségnyújtásra.
- A Bizottság **továbbra is bevonja az érdekelt feleket (köztük a civil társadalmi szervezeteket)** minden olyan esetben, amikor szakértelmük hasznosnak bizonyulhat az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet végrehajtásának egyes szempontjai, például a központi online gyűjtési rendszer javítása, az európai polgári kezdeményezések szervezői számára biztosított további képzési és irányítási igények azonosítása, valamint az európai polgári kezdeményezés ismertségének és láthatóságának növelése tekintetében (például az európai polgári kezdeményezés honlapjának a polgárok nemzeti szintű részvételével kapcsolatos releváns online platformokkal való összekapcsolása révén).

5. intézkedés: az európai polgári kezdeményezések láthatóbb nyomon követése

Az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 15. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottság találkozik a sikeres európai polgári kezdeményezések szervezőivel, hogy lehetőséget biztosítson számukra a célkitűzéseik részletes ismertetésére. A 15. cikk (2) bekezdésével összhangban a Bizottság a testület által elfogadott közlemények formájában részletesen megindokolja válaszait. Ezenkívül a három legutóbbi sikeres európai polgári kezdeményezés esetében a Bizottság adott szakpolitikai területért felelős tagja is találkozott a sikeres európai polgári kezdeményezések szervezőivel, miután a Bizottság elfogadta válaszát.

- Annak érdekében, hogy **az európai polgári kezdeményezések szervezői és a polgárok megfelelőbb tájékoztatást kapjanak azokról a nyomkövetési intézkedésekről**, amelyeket a Bizottság az érvényes európai polgári kezdeményezésekre válaszul meg kíván hozni, a Bizottság mostantól általános gyakorlattá teszi ezeket a nyomkövetési üléseket.
- A Bizottság biztosítani fogja, hogy **a sikeres európai polgári kezdeményezéseket** következetesen **figyelembe vegyék az ilyen európai polgári kezdeményezésekre válaszul adott szakpolitikai javaslatok kidolgozásakor**, és hogy a szervezőik következetesen részt vegyenek az érintett javaslatokkal kapcsolatos konzultációkban.
- A Bizottság **a kommunikációs kampányaiban** nagyobb hangsúlyt fog fektetni **a sikeres európai polgári kezdeményezésekre** és az azok nyomán hozott intézkedésekre, hogy jobban felhívja a polgárok figyelmét arra, milyen hatást gyakorolnak az európai polgári kezdeményezések az uniós szakpolitikai döntéshozatali folyamatra.

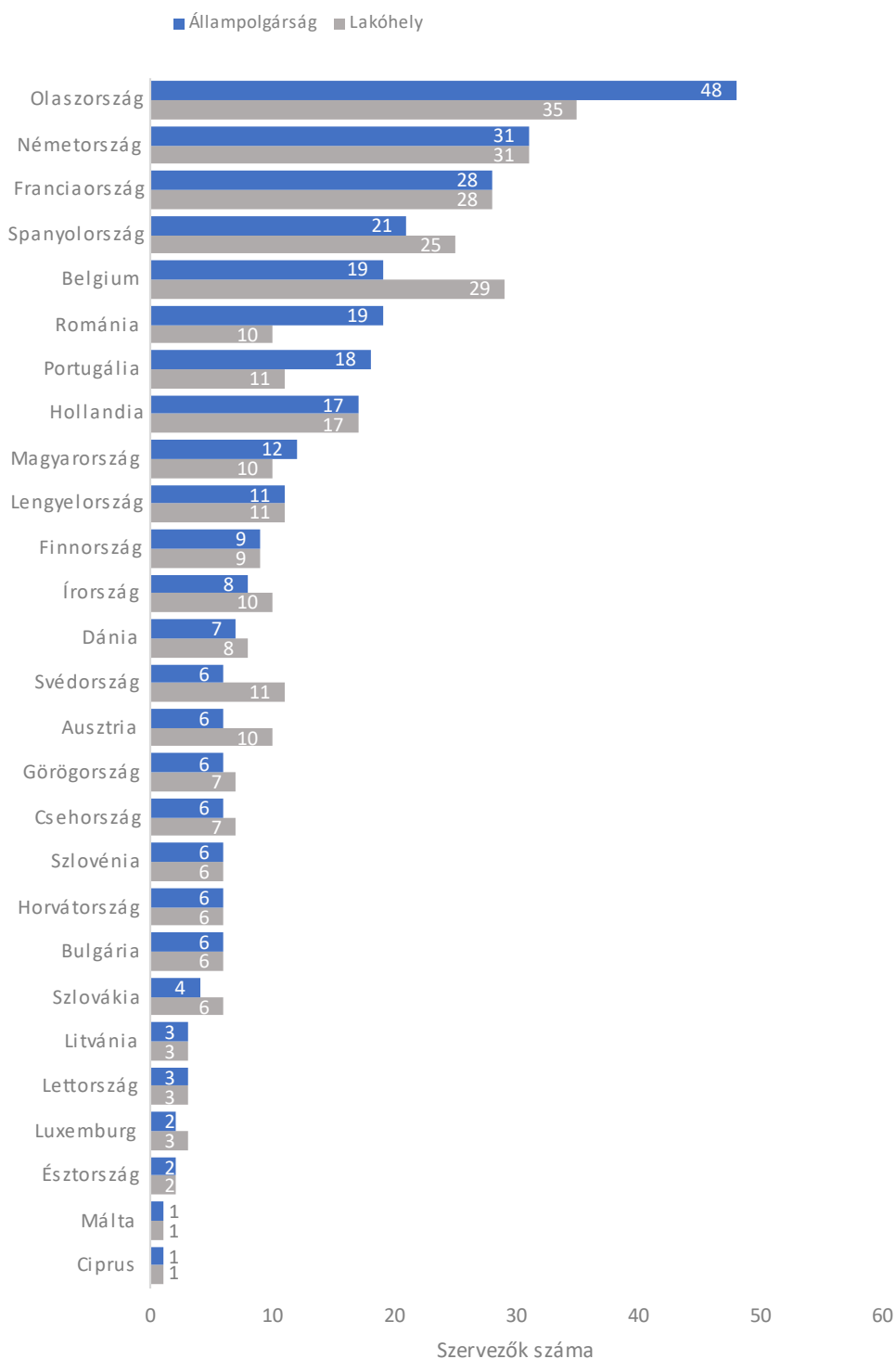
6. KÖVETKEZTETÉS

E felülvizsgálati jelentés alapján a Bizottság úgy véli, hogy az európai polgári kezdeményezésről szóló felülvizsgált rendelet hozzáférhetőbb, kevésbé terhes és felhasználóbarátabb keretet biztosít az európai polgári kezdeményezések szervezői és támogatói számára. A Bizottság továbbra is teljes mértékben elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy teljes mértékben ki lehessen aknázni a felülvizsgált európai polgári kezdeményezésben mint a vita és a polgárok részvételének uniós szintű ösztönzésére szolgáló eszközben rejlő lehetőségeket. Ezért több konkrét intézkedést fog hozni annak érdekében, hogy tovább javítsa az európai polgári kezdeményezés működését és a szervezőket támogató infrastruktúrát, illetve bemutassa az európai polgári kezdeményezések által az uniós szakpolitikákra gyakorolt hatást.

A Bizottság elismeri az Európai Parlament és a tagállamok alapvető hozzájárulását az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet hatékony végrehajtásához. A Bizottság emellett üdvözli, hogy más uniós intézmények és szervek, valamint más érdekelt felek is hozzájárultak az európai polgári kezdeményezés uniós, nemzeti és helyi szintű láthatóságának növeléséhez, valamint ahhoz, hogy az uniós polgárok tisztában legyenek azzal a jogukkal, hogy az európai polgári kezdeményezések használatával alakíthatják az uniós szakpolitikákat.

MELLÉKLET

4. ábra: A szervezők megoszlása állampolgárság és lakóhely szerint

5. ábra: A szervezők életkor szerinti megoszlása

